

СОДРЖИНА

ДИЛЕМА

- Дали има разлика во оданочување со ДДВ, при фактурирање на ино партнер вршител на дејност и субјект кој не е вршител на дејност.....5

ДИВИДЕНДИ

- Исплата на дивиденда.....19

ДАНОЦИ

- Користење на сопствен автомобил за потреби на работодавачот и службени возила за приватни цели.....38

ФИНАНСИИ

- Дневници и други трошоци за службени патувања во странство.....60

ПРАВО И ЛЕГИСЛАТИВА

- Неподнесување годишна сметка и постапка на бришење од регистар на ТД.....76

ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ

- Плати за месец Август 2024 година.....82

ТЕКОВНИ ИНФОРМАЦИИ

- Коефициент на МДБ за Јули 2024 година104
- Коефициент на пораст на цените за Јуни 2024 година.....105
- Референтна каматна стапка за период од 01.01 до 31.12.2024 година.....107
- Цени на гориво.....109
- Рокови за поднесување во Август 2024 година111

ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ.....113

СКОПЈЕ, АВГУСТ 2024

8

ДИЛЕМА

дипл.економист: Ромео Костадинов

ДАЛИ ИМА РАЗЛИКА ВО ОДАНОЧУВАЊЕ СО ДДВ, ПРИ ФАКТУРИРАЊЕ НА ИНО ПАРТНЕР ВРШИТЕЛ НА ДЕЈНОСТ И СУБЈЕКТ КОЈ НЕ Е ВРШИТЕЛ НА ДЕЈНОСТ

Согласно последните измени на Законот за данокот на додадена вредност од 01.01.2024 година пресудно за користење на ослободувањето од ДДВ е вршењето на дејност за одредени услуги од страна на ино примателот на услугата.

ВОВЕД

Со последните измени на Законот за данокот на додадена вредност кои стапија од 01.01.2024 година (“Службен весник на РМ” 44/99...198/18 и “Службен весник на РСМ” 98/19... 199/23), значително се променија условите за оданочување на прометот, извршен спрема странски нерезиденти. Согласно измените, се вовеле општо правило на оданочување-ослободување од ДДВ, коешто досега не беше во примена и во пракса во даночната регулатива на Законот за данокот на додадена вредност.

Основната цел на законот се заснива на надминување на нееднаквата положба при промет на услуги од и во земјата и од и во странство.

Се работи за подвојувањето, кое постои при остварување на стопански (деловни) активности на примател на услуга и примател на услуга којшто не врши стопанска дејност, со седиште во странство. Одвојувањето на прометот во вид на **вршење и невршење на дејност** е значајно поради утврденото постоење на нерамноправност при користењето на правото на

Деловни Информации бр. 8/2024

одбивка на претходниот ДДВ. Одвојувањето се изврши со цел, надминување на нерамноправната положба на домашните и странските купувачи, вршители на дејност. Селектираните услуги, за кои во земјата правниот субјект вршител на дејност, би имал право на одбивка, за кои, ако странскиот добавувач платил ДДВ, би се довел во нерамноправна положба, поради неможности да изврши одбивка. Во втор случај при фактурирање спрема нерегистриран ДДВ обврзник, во земјата и странство, истиот како примател на услугата и од надвор и од сопствената земја, би го пресметал и би го платил данокот на додадена вредност, за кој нема право на одбивка (нерегистриран ДДВ обврзник).

1. ОДАНОЧУВАЊЕ НА ПРОМЕТОТ НА МК ТЕРИТОРИЈА

Согласно одредбите од член 2 од Законот за данокот на додадена вредност, оданочување со ДДВ се врши за извршениот промет на добра и услуги и увозот на добра.

Надоместокот во земјата од страна на даночниот обврзник, во рамките на неговата стопанска дејност, кој што се прима за прометот на добрата и услуги, фактички е предметот врз кој што се врши оданочување со данокот на додадена вредност.

Согласно одредбите на член 3 од законот, прометот на добра и прометот на услуги, претставува основ за оданочување со ДДВ. Преносот на правото на располагање со движен или недвижен материјален имот е основот за оданочување на добрата со данок на додадена вредност.

Додека вршењето на услугите или надоместокот или вршењето на дејност, која што не е промет на добра, се смета за вршење на услуга. Услугата исто така подлежи на оданочување согласно одредбите на Законот за ДДВ, но битно е да се исполнети условите од Законот, за настанување на промет на територијата на Македонија.

Кога се работи за прометот станува збор за пренесување на одредени услуги од страна на давател кон примател со противнадомест. Непостоењето на противнадомест во секој случај не е основ за исклучувањето на оданочувањето, затоа што противнадоместокот, може да поприими разни облици и разни форми, кои што би ги довеле во прашање извршувањето на услугите во овој поглед.

Деловни Информации бр. 8/2024

Покрај редовните услуги, кои што се извршуваат преку обавување на дејност и имаат и противнадомест како вредност, која што е искажана за извршената услуга, кај услугите имаме и промет кој што класично можеби нема определена вредност, но претставува основ за оданочување.

Користењето на добра кои што се дел од имотот на даночниот обврзник за лични потреби на даночен обврзник, односно на физички лица, како и вршењето услуги без надоместок за лични потреби од страна на правни субјекти или регистрирани даночни обврзници, сепак претставува основ за оданочување со данокот на додадена вредност.

Прашањето на основицата сепак е прашање кое што подлежи на дискусија во поглед на утврдувањето на вредноста на услугата којашто би се оданочила. Во овој поглед утврдувањето на основицата, која што нема основ надоместок и претставува основа за примена на даночната стапка, се утврдува од страна на органот на Управа за јавни приходи.

УЈП во ваков случај, користи неколку методи, од кои што најексплоатирана, односно најприменуваната е споредбената, со користење на соодветни познати вредности, употребени при промет за истоветна услуга, кај референтни пазарни реони.

2. ПРОМЕТ ВО ЗЕМЈАТА И СТРАНСТВО

Согласно одредбите од Законот за данокот на додадена вредност, прометот којшто се врши од страна на даночен обврзник, регистриран за цели на ДДВ, може да биде насочен кон даночни обврзници правни или физички лица со седиште на територијата на Македонија или надвор од нејзе.

Без оглед дали станува збор за внатрешен или домашен односно, надворешен примател на прометот, прометот се оданочува согласно седиштето на примателот на прометот, но и на вршителот на прометот. Одредена групација на држави применуваат повластици во смисла на извозни стимулации, за прометот кој што се остварува надвор од територијата на даночната јурисдикција.

Во овој поглед и нашата држава применува ослободување за прометот, кој што се врши спрема странски приматели, но не за сите без исклучоци.

Деловни Информации бр. 8/2024

Согласно законските критериуми, постојат предвидени услови, кои што неопходно треба да бидат исполнети, за да се примени даночно повластен третман.

Од исполнување на одредени услови не се лишени ниту услугите спрема странство, односно да се оданочат или ослободат од ДДВ, услугите кои што се вршат спрема обврзници кои што се регистрирани и вршат дејност или живеат надвор од територијата на Македонија, меродавна е исполнетоста на законските услови.

Согласно одредбите на законот, задолжително се определува **местото на прометот**, за да се определи даночниот третман. Според тоа, кое или каде е местото на промет, се определува и даночниот, односно даночно повластениот третман.

За да се оданочи или не одредена услуга, суштински треба да се дефинира дали **се врши од вршител на дејност** со седиште во Македонија (регистриран даночен обврзник) и да се определи **спрема кого се врши** (домашен или странски нерезидент).

Покрај овој услов за домашниот обврзник, **странскиот нерезидент** треба да исполнува исто така предвиден услов, **дали е вршител на дејност** или е само со седиште, односно живелиште надвор од даночната јурисдикција на Македонија, односно **не е вршител на дејност**.

Прометот кој што се врши на територијата на РС Македонија, со исклучок на слободните царински зони и царинските складови, односно технолошко индустриски развојни зони, претставува промет во земјата кој што подлежи на оданочување.

Прометот кој што се врши во слободните зони, царинските складови, односно технолошко индустриските развојни зони, се смета дека се врши како промет кој што е надвор од територијата на даночна јурисдикција на Македонија.

Меѓутоа прометот кој што е наменет за крајна потрошувачка во истите тие слободни, царински зони или складови, ќе се смета за промет остварен во земјата, согласно одредбите на член 12 став 1 од Законот за ДДВ.

Основното обележје кај прометот на добра, материјалноста, е хендикеп за услугите, бидејќи не постои.

Деловни Информации бр. 8/2024

Во овој поглед при определување на местото на промет за да се одреди даночниот, односно даночно повластениот третман, постои непремостлива разлика помеѓу прометот на добра и прометот на услуги, затоа што кај прометот на добра многу едноставно се определува местото на прометот. Така да согласно одредбите на член 13 од Законот за ДДВ местото на промет на добра е местото каде што доброто се наоѓа во време на прометот, кога доброто не се превезува или испраќа.

Исто така местото каде што доброто се наоѓа, кога започнува превозот или испраќањето, во случај кога се превезува или испраќа. Во тој случај е местото каде што започнува неговиот превоз или испраќање.

Разликите помеѓу прометот на добра и услуги се евидентни, од причини што кај прометот на добрата многу едноставно се определува прашањето каде се наоѓа доброто, дали и каде почнува да се превезува или испраќа.

Кај услугите не може да се користи соодветната дефиниција во поглед на разграничување на оданочив, односно даночно повластен третман за користење на соодветно ослободување, според овие критериуми кои се применливи за прометот на добра. Местото на промет на услуги има други критериуми кои што се однесуваат на оданочувањето, во поглед на данокот на додадена вредност.

Согласно наведеното, не би требало да постои дилема во смисла на оданочувањето на прометот кој што се врши спрема домашни односно спрема странски нерезиденти во поглед на добрата, односно во поглед на услугите.

Ако заклучивме дека кај прометот на добра е поедноставно, кај прометот на услугите и другите фактори играат улога во поглед на определување на оданочувањето.

Така што, може да се јави услуга извршена надвор од територијата на Македонија, но доколку примател или посредник во примањето е македонска фирма, сепак истата може да подлежи на оданочување со данок на додадена вредност. Токму наведеното е најголемата дилема во поглед на оданочувањето на услугите, кое почнува да се применува според новите принципи на член 14 од Законот за данокот на додадена вредност.

Деловни Информации бр. 8/2024

3. МЕСТО НА ПРОМЕТ НА УСЛУГИ СОГЛАСНО ЧЛЕН 14 ОД ЗДДВ

Вршењето на стопанска активност - вршител на дејност или субјект кој не е регистриран за вршење на дејност и со самото тоа не претставува стопански (деловен) субјект е основен критериум од кој се определува местот на промет.

За определувањето на местото на промет кај услугите разликуваме промет спрема **нерезидент вршител на дејност и нерезидент - нерегистриран субјект за вршење на дејност.**

При разликувањето на прометот и подведувањето на прометот на добра и промет на услуги, разграничивме дека основен критериум во поглед на користење на даночно повластен третман, претставува дали прометот се врши во или надвор од територијата на РС Македонија, кое сега се дополнува со нерезидент - вршител на дејност или нерегистриран субјект за вршење на дејност.

Со одредбите на член 14, Законот за ДДВ има воспоставено неколку критериуми, со кои што наведената дефициција отстапува од ова генерално правило, кое е пресудно и без исклучок применливо кај прометот на добра.

Кај услугите, генералното правило се расчленува на две генерални правила, **едното за примател на услуга - вршител на дејност и второто за примател на услуга - субјект кој не врши стопанска дејност.**

Генерално правило за промет на услуги е дека за место на прометот на услуги се смета местото каде што **примателот на услугата (регистриран вршител на дејност)** има вистинско седиште или подружница, согласно член 14 став 2 од законот за ДДВ.

Генералното правило за одредување на место на прометот на услуги, кон **лице што не е даночен обврзник**, се смета местото каде што **вршителот на прометот на услуги има вистинско седиште, согласно одредбата од член 14 став 3 од законот за ДДВ.** Доколку прометот на услуги се врши од подружницата на вршителот на прометот на услуги, што се наоѓа надвор од неговото вистинско седиште, тогаш седиштето на подружницата се смета за место на прометот на услуги. Доколку такво место не постои, за место на прометот на услуги се смета постојаното живеалиште или престојувалиште на вршителот на прометот на услуги.

Деловни Информации бр. 8/2024

3.1. Посебни правила за оданочување на услугите

По исклучок од генерално определените правила при оданочување на услугите, за место на прометот на услуги се утврдени услови, кои важат за нерезиденти - вршители на дејност и нерезиденти кои не се вршители на дејност.

Во делот на посебните услови, постојат услуги кои се таксативно наброени и исклучиво за наведените важат исклучоците од законот, при определување на местото на промет, односно даночниот третман.

3.1.1 Услуги спрема нерезиденти - вршители на дејност

Согласно одредбите до член 14 став 4 точка 6, која се разликува според местото на нејзиното одржување, а не концептот на вршење деловна активност. Со издвојувањето на оваа точка, при одржување на наведените активности, без оглед што примател на услугата е нерезидент - регистриран за вршење на дејност, сепак ќе се оданочува прометот по наведениот основ, иако примател на услугата е нерезидент-вршител на дејност.

Врз основа на одредбата од член 14 став 4 точка 6 се определува за место на промет:

1. Местото **каде што услугата се извршува**, за услуги кои се однесуваат на **право на влез на културни, уметнички, спортски, научни, едукативни, забавни или слични настани, како што се саеми и изложби**, вклучувајќи и **помошни услуги поврзани со истите**, извршени кон даночен обврзник;

3.1.2. Услуги спрема нерезиденти - кои не се регистрирани вршители на дејност

1. Местото на прометот **каде услугата е извршена** кога се работи за услуги кои се извршени кон лице, кое не е даночен обврзник од страна на лице кое врши услуга во име и за сметка на друго лице; Со наведеното сите посреднички услуги спрема нерезидент - нерегистриран даночен обврзник, подлежат на ДДВ, доколку се вршат од страна на резидент, ДДВ обврзник.

Деловни Информации бр. 8/2024

2. Местото каде што **превозот на добрата** се извршува, пропорционално на **делницата или дел од истата**, по која се извршува превозот, кога се работи за превоз на добра, кон лица што не се даночни обврзници;

3. Местото каде што **услугата се извршува** за услуги кои се однесуваат на **обезбедување на услуги и придружни активности** во врска со културни, уметнички, спортски, научни, образовни, забавни или слични активности, како што се саеми и изложби, вклучувајќи ги и услугите на организаторите на наведените услуги, кои се извршени кон лице кое не е даночен обврзник;

4. Местото каде што **услугата вистински се извршува** кога се работи **за помошни превозни услуги** како натовар, истовар, претовар, складирање или други услуги кои на вообичаен начин се поврзани со превозот, извршени кон лица кои не се даночни обврзници;

5. Местото каде што **услугата вистински се извршува** кога се работи за услуги на **процена и работи врз движни материјални добра**, извршени кон лица кои не се даночни обврзници;

6. Местото каде што **корисникот на услугата има вистинско седиште**, постојаното живеалиште или престојувалиште, кога се работи за **долгорочно изнајмување на превозно средство**, на лице кое не е даночен обврзник.

Под **долгорочно изнајмување на превозно средство** се смета поседувањето или користењето на превозното средство во текот на непрекинат временски период над 30 дена, а кај пловила над 90 дена.

7. За место на промет на услугите, извршени кон лице кое не е даночен обврзник, се смета местото во кое што **корисникот на услугата има вистинско седиште**, постојаното живеалиште или престојувалиште, во случај на:

- пренос и отстапување авторски права, патенти, лиценци, заштитни знакови и други слични права;
- услуги на полето на рекламата;
- услуги на советници, инженери, советодавни фирми, адвокати, сметководители и други слични услуги, како и обработка на податоци и давање информации;
- банкарски и финансиски услуги и услуги на осигурување и реосигурување, освен изнајмувањето сефови;
- обезбедување персонал;

Деловни Информации бр. 8/2024

- изнајмување движен материјален имот, освен на сите видови превозни средства;
- услуги за посредување за пристап до системи за природен гас или друга слична мрежа, обезбедување на пристап до мрежата на електрична енергија во случај на загушување на соодветна алокациска единица при доделување на прекуграничните преносни капацитети на интерконективните водови;
- телекомуникациски услуги;
- услуги на радио и телевизиско емитување и
- услуги извршени по електронски пат, во кои спаѓаат:
 - 1 - изработка на веб-страници, веб-хостинг, одржување на програми и опрема на далечина,
 - 2 - софтвер и негово ажурирање,
 - 3 - слики, текст и информации и ставање на располагање на бази на податоци,
 - 4 - музика, филмови и игри, вклучувајќи игри на среќа, како и политички, културни, уметнички, спортски, научни и забавни емитувања и настани и
 - 5 - настава на далечина.

Во случај кога вршителот и примателот на услугата комуницираат преку електронска пошта, не се смета дека услугата се врши по електронски пат.

3.1.3. Услуги кои не се оданочуваат според место на примателот нерезидент, без оглед на статусот вршител на дејност или не

Наведените услуги се оданочуваат според независни критериуми од основниот критериум односно од местото на примателот на услугата. Вообичаено местото на промет за наведените исклучоци се определува спрема посебно определните услови и воопшто не е пресудно дали се однесуваат на примател - вршител на дејност или нерегистриран вршител на дејност.

1. Местото каде што се наоѓа недвижниот имот кога се работи за промет на услуги во врска со недвижен имот, вклучувајќи го и посредувањето при промет со недвижен имот, услугите од страна на експерти и агенти за недвижен имот, проценката на недвижен имот, провизиите за сместување во областа на хотелиерството или слична област, како што се сместувачки кампови или локации, наменети за кампување, кои функциони-

Деловни Информации бр. 8/2024

раат како кампови / места за сместување, гарантирање на права за користење на недвижен имот и услуги за подготовка и координација на градежни активности, како што се архитектонски услуги и активности поврзани со надзор на градежни активности;

2. Местото каде што **превозот на патниците** се извршува, **пропорционално на делницата или дел од истата**, по која се извршува превозот кога се работи за превоз на патници;

3. Местото каде што **услугата вистински се извршува** кога се работи за услуги на **предавање на храна и на пијалаци за консумација на лице место и кетеринг услуги**. По исклучок за место на промет на услуги на предавање на храна и на пијалаци за консумација на лице место и кетеринг услуги извршени на брод, авион или воз, се смета местото каде што започнува превозот на лица;

4. Местото на кое што **превозното средство вистински му се става на располагање** на корисникот на услугата во случај на **краткорочно изнајмување на превозно средство**;

Под **краткорочно изнајмување на превозно средство** се смета поседувањето или користењето на превозното средство во текот на непрекинат временски период не подолг од 30 дена, а кај пловила не подолг од 90 дена.

4. ДАЛИ ВО ЗАВИСНОСТ ОД ВИДОТ НА ПРИМАТЕЛОТ НА УСЛУГАТА, УСЛУГАТА СПРЕМА НЕРЕЗИДЕНТ МОЖЕ ДА СЕ ОДАНОЧУВА

Согласно наведените одредби од член 14, генерално правило за ослободување од данок на додадена вредност согласно Законот за ДДВ, се манифестира преку определувањето на местото на прометот. Местото на промет е местото каде што **даночниот обврзник (нерезидент)** има вистинско седиште, кое што се наоѓа надвор од територијата на даночната јурисдикција на РСМ (член 14 став 2).

Значи сите субјекти кои што се надвор од територијата на Македонија и се регистрирани вршители на дејност, претставуваат субјекти спрема кои што домашен резидент фактурира услуга, која е ослободена од ДДВ. Во овој поглед местото на промет на услуги не е меродавно дали сите услуги се ослободени, туку регистарскиот ДДВ или даночен број или потврда за регистрирана дејност на нерезидентот.

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 8/2024

Услугите спрема нерегистрирани за дејност нерезиденти, општо се оданочуваат спрема седиштето на вршителот на прометот.

Согласно одредбите на член 14 став 4 постојат **одредени услуги**, кои што **се ослободени** и доколку **примателот** на услугата е со седиште надвор од територијата на Македонија или во странство, но **не е вршител на дејност**.

Согласно одредбите член 14 став 2 од ЗДДВ примателот на услугата, кој има седиште во странство и е вршител на дејност, го користи даночно повластениот третман на прометот за услугите. Меѓутоа одредени услуги кои што се вршат спрема нерезиденти, кои не се вршители на дејности исто така се ослободени согласно одредбите на член 14 став 4, каде што се наведени по исклучок.

Кои се тие таксативно наброени услуги кои можат да бидат ослободени иако се вршат спрема субјекти што не се вршители на дејност иако се нерезиденти?

За регистрираните обврзници со наведување на даночен или друг регистрациски број, со кој се регистрирани во системот на ДДВ обврзници во соодветната држава, се користи даночно повластениот третман за ослободување од ДДВ.

Во друг случај доколку не постои таков даночен број или регистарски број на даночен обврзник, односно на ДДВ обврзник, се применува оданочив третман. Затоа што субјектот не располага со даночниот број, кој што би го навел на фактурата за доставување на истата, спрема примателот на прометот со седиште во странство.

Врз основа на одредбите од член 14 суштинската одредба за ослободување на промет на услуги, кои што се фактурираат спрема странски нерезидент, секако претставува вршењето на дејност, односно постоењето на соодветен даночен или ДДВ број запишан во соодветен регистар на странската држава, спрема која ние вршиме фактурирање, односно за субјектот кој што е со седиште во таа странска држава.

Во овој поглед спомнавме дека одредени услуги со исклучок се наведени во член 14, кои доколку се фактурираат спрема физички лица, исто така се во сферата на даночно повластениот третман или се ослободени од данок на додадена вредност. Тие се таксативно наброени во член 14 став 4 од Законот за ДДВ.

Деловни Информации бр. 8/2024

5. ОСЛОБОДЕНИ ПРОМЕТИ НА УСЛУГИ КОИ ШТО СЕ ВРШАТ СПРЕМА ФИЗИЧКИ ЛИЦА, НЕРЕГИСТРИРАНИ ЗА ВРШЕЊЕ ДЕЈНОСТ СО СЕДИШТЕ ВО СТРАНСТВО

Врз основа на одредбите од член 14 став 4 точка 4, една од услугите, за која местото на промет, се одредува според **местото каде што превозот на добрата се извршува**, пропорционално на делницата или дел од истата, по која се извршува превозот, кога се работи за **превоз на добра кон лица што не се даночни обврзници**.

Согласно член 14 став 4 точка 6, **местото каде што услугата се извршува**, за услуги кои се однесуваат на обезбедување на услуги и придружни активности во врска со културни, уметнички, спортски, научни, образовни, забавни или слични активности, како што се саеми и изложби, вклучувајќи ги и Услугите на организаторите на наведените услуги, кои се извршени кон лице кое не е даночен обврзник. Доколку наведените услуги се организираат и изведуваат во странство, местото на промет е надвор од МК и услугите не се оданочуваат, доколку примателот не е вршител на дејност.

Следната услуга предвидена соодредбата од член 14 став 4 точка 7 при која **местото каде што услугата вистински се извршува** кога се работи за **помошни превозни услуги како натовар, истовар, претовар, складирање или други услуги** кои на вообичаен начин се **поврзани со превозот**, извршени **кон лица кои не се даночни обврзници**.

Местото каде што **услугата вистински се извршува** кога се работи за **услуги на проценка и работи врз движни материјални добра** извршени кон лица кои не се даночни обврзници, согласно одредбата од член 14 став 4 точка 8.

Местото каде што **корисникот на услугата има вистинско седиште**, постојаното живеалиште или престојувалиште кога се работи за **изнајмување на превозно средство**, освен краткорочното изнајмување, на лице кое не е даночен обврзник.

За место на промет на услугите, **извршени кон лице кое не е даночен обврзник**, се смета местото во кое што **корисникот на услугата има вистинско седиште**, постојаното живеалиште или престојувалиште, во случај на:

- пренос и отстапување авторски права, патенти, лиценци, заштитни знакови и други слични права;

Деловни Информации бр. 8/2024

- услуги на полето на рекламата;
- услуги на советници, инженери, советодавни фирми, адвокати, сметководители и други слични услуги, како и обработка на податоци и давање информации;
- банкарски и финансиски услуги и услуги на осигурување и реосигурување, освен изнајмувањето сефови;
- обезбедување персонал;
- изнајмување движен материјален имот, освен на сите видови превозни средства;
- услуги за посредување за пристап до системи за природен гас или друга слична мрежа, обезбедување на пристап до мрежата на електрична енергија во случај на загушување на соодветна алокациска единица при доделување на прекуграничните преносни капацитети на интерконективните водови;
- телекомуникациски услуги;
- услуги на радио и телевизиско емитување и
- услуги извршени по електронски пат.

6. ПРИМАТЕЛИ НА УСЛУГА НЕРЕЗИДЕНТИ ФИЗИЧКИ ЛИЦА НЕРЕГИСТРИРАНИ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТ

Врз основа на претходно наведените одредби од член 14 од Законот за ДДВ, одредените наброени услуги, кои се вршат и спрема физички лица, исто така ги исполнуваат условите за даночно повластен третман.

Генералното правило, како што напомниме кое се применува за оданочување на услугите за примена на даночно повластениот третман спрема нерезиденти, доколку истите се вршители на дејност регистрирани во соодветен регистар и имаат соодветен даночен или ДДВ број, не важи за оданочувањето, кое што го наведуваме во овие исклучоци од членот 14, а се однесуваат за физичките лица.

Значи и физичките лица можат да добијат услуга, која што нема да биде оданочена, доколку видот на услугите влегува во претходно наведените. Меѓутоа за секоја од останатите услуги која што не е таксативно наведена во одредбите на член 14 став 4, и 6 нема да постои, односно не се применува даночно повластениот третман за ослободување.

Само на наведените исклучоци во член 14 став 4 точки 4, 5, 7, 8 и 11 и став 6, се применува ослободувањето од ДДВ, но

Деловни Информации бр. 8/2024

за да не бидат оданочени согласно одредбите од Законот за ДДВ, сепак треба да биде задоволен основниот критериум, **нерезидентност на примателот на услугата или прометот да се врши надвор од територија на МК, во зависност од наведениот услов во член 14.**

Од друга страна, генералното правило од член 14 став 2 кое што го поддржува системот на ослободување од данок на додадена вредност, при промет на услуги спрема нерезиденти е примателот на услуга да биде вршител на дејност. Правото на докажување на вршител на дејност го потврдуваме со постоењето на даночен или матичен број, односно ДДВ број, кој е наведен на фактурата која се испоставува спрема ино партнерот по основ на извршена услуга.

Ова правило не се применува кога станува збор за примател на услуга - физичко лице кое не е регистрирано за вршење на дејност. Доказна постапка во наведениот случај не е потребна, освен основните елементи на фактурата во делот примател, адреса на нерезидентот во странство.

Скоро сите услуги со исклучок на одредени го применуваат правилото на седиште во странство на примателот на услугата, генерален услов за примена на ослободување од ДДВ за извршена услуга спрема нерезидент.

Во поглед на постоењето на исклучоци спрема даночни обврзници кои што се нерезиденти, да споменеме дека местото каде што се наоѓа недвижниот имот, кога се работи за промет во врска со услуги со недвижен имот е местото на промет. Без оглед дали таа услуга се врши спрема странски нерезидент или спрема домашен резидент, со што и одредени услуги кои што се вршат спрема странски нерезиденти, **не се целосно опфатени во даночно повластениот третман за вршењето на услугите.**

Исто така тука влегуваат и угостителските, хотелско туристичките услуги кои што се оданочуваат согласно местото на вршењето на прометот, а не местото на примателот на прометот.

Но генералното правило останува со постоењето на овие одредени исклучоци со тоа што само физичките лица кои не се вршители на дејност, освен во исклучоците наведени во член 14 став 4 и 6 од Законот за ДДВ, можат да користат даночно повластен третман. Сите останати физички лица што не се приматели на услуги од наведените исклучоци од член 14 став 4 и 6 од Законот за ДДВ, подлежат на оданочување, во поглед на издавање на услуга од домашен резидент - регистриран даночен обврзник.

ДИВИДЕНДИ

дипл.економист Магдица Костадинова

ИСПЛАТА НА ДИВИДЕНДА

Дивидендата претставува дел од профитот на компанијата, што акционерот ја добива на основа на сопственоста на акциите, чија висина се одредува на собрание на акционери, во зависност од остварениот финансиски резултат.

ВОВЕД

Со одредбите од Законот за трговски друштва (“Службен весник на РМ” 28/04...215/2021,99/22), се регулира и правото на исплата на дивиденда, постапката и дополнителните обврски.

Појдовна точка за утврдување на право на дивиденда, претставува постигнатиот успех во работењето на трговското друштво, односно остварената добивка.

Акционерите се обидуваат да извлечат информации за квалитетот на фирмите од одлуките за исплата на дивиденди. Менаџерите во реалноста, имаат подобри информации за работењето на фирмите, од надворешните лица.

Објавувањето повисоки дивиденди, најчесто води кон пораст на цените на акциите и обратно, објавувањето пониски дивиденди, предизвикува пад на цените на акциите на фирмите.

Тоа произлегува оттаму, што менаџерите предлагаат повисоки дивиденди, само ако очекуваат стабилни добивки во иднина и поради тоа, пазарот на акции реагира поволно на веста за исплата на повисоки дивиденди.

Имајќи предвид дека младите фирми што растат, по правило, не исплаќаат дивиденди, кај нив, одлуката за исплата на дивиденда, сигнализира дека фирмата навлегла во фазата на зрелост.

Деловни Информации бр. 8/2024

Понекогаш, одлуката за исплата на дивиденда, може да се сфати негативно и да доведе до пад на цената на акциите на фирмата.

Тоа се случува, ако фирмата нема поволни изгледи за инвестирање на добивката, поради што добивката им ја исплаќа на акционерите.

Компаниите, настојуваат да одржат стабилност во исплатата на дивидендите, т.е избегнуваат големи промени во износот на дивидендата, од еден до друг период.

Причината за тоа е желбата на акционерите да добиваат стабилни приходи од акциите и оттука акционерските друштва ги исплаќаат вообичаените износи на дивиденда, дури и во годините кога остваруваат помала добивка по оданочување.

Фирмите кои во последните 10 години постојано го зголемувале износот на дивидендите, се нарекуваат **„дивидендни динама“ (dividend dynamos)**, додека оние фирми кои успеваат да ги зголемуваат дивидендите во секоја од последните 25 години, се наречени „дивидендни аристократи“ (*dividend aristocrats*). **Во оваа категорија влегуваат здравите, стабилни фирми, како „Мекдоналдс“ или „Кока Кола“.**

1. ДИВИДЕНДИ

Најзначајниот сегмент кај дивидендите, секако претставува донесувањето на Одлука за исплата, која не мора да е во пропорционален однос од позитивниот финансиски резултат, за цели на нејзина исплата.

Одлуката за исплата на дивидендата ја носи собранието (**собирот на содружници кај ДОО**) на акционерското друштво, на предлог на одборот на директори и тоа на истата седница на која се усвојува годишната сметка на друштвото. Меѓутоа, одлуката за распределба на дивидендата, може да се донесе и во друг период од годината.

Одлуката за распределба на дивидендата, без оглед на периодот на нејзино донесување, ги содржи следниве елементи:

- **Износ на дивидендата;**
- **Начин на исплата и**
- **Клучни датуми во постапката за исплата.**

Деловни Информации бр. 8/2024

Износот на дивидендата, се искажува како апсолутен износ или како процент од номиналната цена на акцијата.

Вкупната дивиденда, што им се исплаќа на акционерите е дел од нето добивката (*добивката по оданочување*) на акционерското друштво за тековната година или дел од акумулираната добивка од претходните години.

Дивидендата по акција, претставува дел од добивката по акција, а односот меѓу дивидендата по акција и добивката по акција, се нарекува коефициент на исплата на дивиденда (*dividend payout ratio*).

Големината на овој коефициент, најмногу зависи од зрелоста на фирмата: младите фирми кои се во процес на раст, исплаќаат само мал дел од добивката или пак воопшто не исплаќаат дивиденди.

Обратно, зрелите фирми исплатува големи дивиденди, иако ова не е правило.

На пример, „Apple“ започнала да исплатува дивиденда дури по 20 години од основањето. Дивидендниот принос (*dividend yield*), го покажува приносот што ќе го оствари сопственикот на акцијата, ако ја купи акцијата по пазарната цена и ако го оствари правото на дивиденда, т.е. тој е однос меѓу дивидендата по акција и пазарната цена на акцијата.

Дивидендата може да се исплати наеднаш или на рати. **На пример**, во САД, дивидендата вообичаено се исплатува во четири квартални рати.

Според законските прописи, во Македонија дивидендата мора да се исплати најдоцна во рок од девет месеци по завршувањето на деловната година, но во текот на годината, фирмите може да исплатат аванс од предвидената дивиденда.

Најважни моменти во постапката за исплата на дивидендата се:

- Датата на објавување на дивидендата, т.е. денот кога се објавува одлуката на акционерското собрание (собирот на содружници) за исплата на дивиденда;
- Последната дата со право на дивиденда, обично неколку дена пред денот на евиденција;
- Датата на евиденција, т.е. денот кога се прави списокот на акционери кои имаат право на дивиденда; и
- Датата на исплата, т.е. еден или неколку денови во годината, кога се врши исплатата на дивидендата.

Деловни Информации бр. 8/2024

2. УТВРДУВАЊЕ НА ДОБИВКАТА КОЈА СЕ РАСПРЕДЕЛУВА ЗА ИСПЛАТА ВО ВИД НА ДИВИДЕНДА

2.1. Износот на дивидендата и другите распределби од добивката

Износот на дивидендата се утврдува од сметководствената добивка остварена за деловната година, по намалување на износот на данокот на добивка. Данокот на добивка се пресметува од добивката коригирана за непризнаените расходи и помалку искажаните приходи во истата година и по претходно покривање на непокриените загуби од минатите години.

Сметководствената добивка од биланс на успехот, намалена за данокот на добивка по соодветната пресметка (**ДБ, ДБ-ВП итн.**), претставува нето добивка за деловната година.

Износот на дивидендата се утврдува и од пренесените нераспределени добивки од минатите години и од резервите коишто можат да се распределуваат во согласност со закон, намалени за евентуалните непокриени загуби од минати години.

Без оглед дали дивидендата се исплатува од акумулираната нето добивка или од нето добивката за тековната година, постапките роковите и условите за исплата, се истоветни.

2.2. Износот за исплата на аванс на дивиденда

Авансната дивиденда се утврдува врз основа на периодичната пресметка или периодичниот финансиски извештај за трите, шесте, односно деветте месеца.

Аванс на дивиденда може да се утврди најмногу до износот на добивката, која што е остварена во периодот за којшто се исплаќа авансот на дивиденда, како прв праг на ограничување.

Износот за дивиденда не може да ја надмине вкупната добивка остварена во претходната година, одобрена со годишната сметка, зголемена за пренесената нераспределена добивка од претходните години и со резервите, кои можат да се распределуваат за оваа цел.

Износите за дивиденда треба да се намалат за износите коишто се издвојуваат за законските резерви и за резервите утврдени со договорот за друштвото, односно со статутот, за периодот за кој што се пресметува авансот на дивидендата.

Деловни Информации бр. 8/2024

Намалувањето се врши, ако не се покриени загубите од претходните години, а тие од кои било причини не биле покриени со последната одобрена годишна сметка и со финансиските извештаи.

2.3. Износот на другите исплати односно распределби од добивката

Покрај редовните исплати за дивиденди и распоред на добивките, со договорот на друштвото, може да се предвидат и други исплати, односно врз основа на закон во специфични и редовни околности.

Износот на другите исплати, односно распределби од добивката, се утврдува:

- **Во висина на ликвидациониот износ (ликвидационата маса) по намирување на доверителите, која се распределува на сопствениците на влогот (уделот) на субјектите (правни лица), кои престануваат да постојат, исплатени над вредноста на запишаниот капитал;**
- **Во висина на зголемената вредност над оснивачкиот влог, која се исплатува на содружниците, кои истапуваат од друштвото, под услов да се врши намалување на основната главнина на друштвото;**
- **Другите исплати од добивката, во кои спаѓаат исплатите на дополнителните издатоци врз основа на Одлука за исплата на лични примања на сопствениците на влогот, односно на уделот на менаџерите и вработените. Наведените исплати не треба да се на товар на трошоците од работењето и да не се пресметани во бруто платата, туку истите се искажуваат на товар на добивката за финансиската година (се искажуваат и сите други исплати од добивката спрема вработените и менаџментот, доколку не се пресметани во бруто платата).**

2.4. Оданочување на исплатата на дивиденди и на други распределби од добивката

Исплатата на дивиденди и на други распределби од добивката, се извршува со исплати во пари, во удели, односно во акции на друштвото.

Деловни Информации бр. 8/2024

- Оданочувањето на дивидендите, односно на авансите на дивидендите, кои се исплаќаат во пари, се врши на денот на којшто дивидендата се исплатува.
- Оданочувањето на дивиденда, која е ставена на распределба во удели, односно акции, се врши на денот на запишувањето на зголемувањето во Централниот регистар на РМ (за уделите), односно во Централниот депозитар на хартии од вредност (за акциите).

3. РАЗЛИЧНИ ПЕРИОДИ ЗА ДАНОЧНИ ОБВРСКИ ПРИ ИСПЛАТА НА ДИВИДЕНДИ

При исплата на дивидендите, разликуваме неколку периоди, според кои се пресметуваат и плаќаат даночните обврски, во зависност од периодот на потекло.

Периодот на остварена добивка, заклучно со 31.12.2008, периодот од 01.01.2009 до 31.12.2013 и периодот од 01.01.2014, претставуваат засебни даночни сегменти, определени според периодот на настанување на добивката, од која се исплатува дивидендата.

Во поглед на начинот на пресметување и плаќање на даноците од дивидендите, исто така во трите претходно наведени класифицирани периоди, постојат определени разлики во смисол на ослободување на оданочување, за исплатени дивиденди, според видот на исплатувачи.

Генерално, Законот за данокот на добивка ("Службен весник на РМ" 112/14 ...290/20, 151/21, 199/23) и Правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка и начинот на одбегнување на двојното ослободување или двојното оданочување ("Службен весник на РМ" 174/14...6/20), заедно со Законот за трговски друштва ("Службен весник на РМ" 28/04 30/16; 61/16; 64/18, 215/21, 99/22), го сочинуваат нормативниот дел од легислативата, кој се однесува на уредувањето на дивидендите и нивното оданочување.

Разликите во делот на оданочувањето при исплатите на дивидендите, се резултат на измените на прописите, извршени во сферата на данокот на добивка.

Изменетитот начин на оданочување на добивките од тековните години, почнувајќи од 2015 година, предизвикува и различен даночен третман за оданочување на дивидендите.

Деловни Информации бр. 8/2024

На овој начин, иако не е воведен ниту укинат, нов данок или давачка, сепак се менува моментот на оданочување, односно основицата на која се пресметува данокот на добивка.

Во периодот на исплата (**од 2009 до 2013 година**), при исплатите на дивидендите, во моментот на исплатата се оданочуваше добивката од која се исплатува, доколку дивидендата произлегува од добивките остварени во годините 2009 до 2013 година.

Годините 2009 - 2013 го оформуваат периодот кога на остварена добивка, не се плаќаше данок на добивка со поднесувањето на годишна сметка, туку на денот на исплатата на дивидендите (**се однесува исклучиво на добивки остварени во годините 2009 - 2013**).

4. ДИВИДЕНДИ ОД ДОБИВКИТЕ ОД 2014 ГОДИНА И СЛЕДНИ ГОДИНИ

Согласно одредбите од член 7 од Законот за данок на добивка ("Службен весник на РМ" 112/14...290/20, 151/21, 199/23), основа за пресметување на данокот од добивка, претставува добивката, која се утврдува во даночниот биланс.

Основата за пресметување на данокот од добивка, се утврдува како разлика, меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник, во износи утврдени согласно со прописите за сметководството и сметководствените стандарди.

Врз основа на наведените законски поставки, јасно е дека добивката задолжително се оданочува со данок на добивка, во моментот на нејзиното утврдување, при поднесувањето на годишната сметка, односно финансиските извештаи до надлежните органи.

На овој начин повторно е воведен принципот на аконтативно оданочување на дивидендите, во моментот на утврдување на добивките, со годишната сметка и финансиските извештаи, без оглед за што се наменуваат и дали воопшто ќе бидат исплатени, како дивиденди.

Основната разлика од моделот на оданочување на дивидендите, до воведувањето на обврската за данок на добивка со годишната сметка и моделот на оданочување на добивките при исплати од добивките, претставува оданочување на добивката во моментот на нејзиното утврдување, без оглед за кои цели истата понатаму ќе се користи.

Деловни Информации бр. 8/2024

Предностите и на едниот и на другиот модел се независни и можат да бидат фаворизирани од аспект на примателите на дивидендите или даночните авторитети.

Постоечкиот модел на оданочување на добивките, овозможува поголем комодитет, при донесувањето на одлуките за исплати на дивидендите.

Претходниот даночен модел, подразбираше оданочување по донесување на одлуката за распределба на дивидендите на денот на исплатата, што изискува постоење на ликвидни парични средства за плаќање на данокот на добивка, во моментот на исплатата на дивидендите.

Потребите на друштвото за ликвидни средства, неопходни за тековно работење, често се во расчекор со барањето на основачите – примателите на дивиденди, кои не се приморани да ги следат и почитуваат тековните потреби на друштвото за парични средства за репродукција.

Таквиот расчекор, често доведуваше и до промени на одлуките за исплати на дивиденда во последен момент.

5. ГОДИШНИ СМЕТКИ, ДОБИВКИ, РАСПОРЕДУВАЊЕ ЗА ДИВИДЕНДИ И ТРАНСПАРЕНТНОСТ СОГЛАСНО ЗТД

За целите на распоредување на добивката, трговците кои го водат сметководството според членот 469 став 1 од законот за трговски друштва, го утврдуваат својот финансиски резултат во согласност со меѓународните стандарди за финансиско известување, меѓународните стандарди за финансиско известување за мали и средни субјекти и во согласност со законот за трговски друштва.

Годишната сметка усвоена од органот на управување се доставува до Централниот регистар, најдоцна до крајот на февруари, односно при електронско поднесување **до 15-ти март, наредната за претходната пресметковна година.**

Одобрените финансиски извештаи со годишниот извештај за работа на друштвото, органот на управување најдоцна 30 дена од денот на нивното одобрување, но не подоцна од 30 јуни, во препис, ги доставуваат до Регистарот на годишни сметки при Централниот регистар и ги ставаат во деловната или во друга просторија на увид.

Деловни Информации бр. 8/2024

Право на увид има секој содружник или акционер. Ревидираната годишна сметка, односно ревидираните финансиски извештаи во кои се утврдени отстапувања во податоците на веќе поднесената годишна сметка, односно на веќе поднесените финансиски извештаи, Централниот регистар има обврска да ги обработи.

Податоците од годишните сметки и од финансиските извештаи се јавни и достапни на сите лица на начин и во постапка согласно со ЗТД и друг закон. Централниот регистар издава информации, дава фотокопии од сметководствени искази и одделни податоци од електронската база, во согласност со Законот за Централниот регистар.

Друштвото чијшто предмет на работење се банкарски и други кредитни работи и работи на осигурување, во рок од 15 дена од денот на одржувањето на собранието, ги објавува обрасците определени со законот, без белешките за применетите сметководствени политики и другите објаснувачки белешки на начин пропишан со закон, а задолжително во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Обврската за објавување ја имаат и другите големи друштва и друштвата кои котираат на берза.

Кога друштвото објавува во дневен весник годишна сметка и финансиски извештаи, дури и кога на тоа не е обврзано, мора да ги објави како што се одобрени од собирот на содружниците, односно од собранието, без измени и дополнувања, вклучувајќи го и извештајот на овластениот ревизор.

6. РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ДОБИВКАТА И ПОКРИВАЊЕ НА ЗАГУБИ

Собирот на содружниците, односно собранието на друштвото, одлучуваат за распоредување на добивката.

Во одлуката за распоредување на добивката, се прикажува секоја поединечна намена на добивката, а особено се наведуваат:

- 1) износот од добивката за покривање на загубата од минати години (доколку таква има);**
- 2) износите коишто се внесуваат во законските и во статутарните резерви на друштвото;**
- 3) износот којшто се исплатува во вид на дивиденда;**
- 4) дополнителните издатоци врз основа на одлуката;**

Деловни Информации бр. 8/2024

5) евентуалниот пренос на добивката во наредната година (акумулираната добивка) и

6) износот на добивката со којшто ќе се изврши зголемување на основната главнина на друштвото и износот од добивката за инвестиции.

Со одлуката за распоредување на добивката, не може да се вршат измени во висината на остварената добивка на друштвото.

Собирот на содружници, односно собранието, одлучуваат за покривање на загубата.

Покривањето на загубите, се врши редоследно од следните извори, кои се наведуваат во одлуката за покривање на загубата, и тоа:

- 1) **Акумулирана добивка;**
- 2) **На товар на задолжителната општа резерва;**
- 3) **На товар на посебните резерви за покривање загуби;**
- 4) **Премии и**
- 5) **На товар на основната главнина, со нејзино намалување.**

Со одлуката за покривање на загубата, не може да се вршат измени во износот на прикажаната загуба на друштвото.

6.1. Задолжителни и останати резерви

Друштвото има задолжителна општа резерва, како општ резервен фонд, кој е формиран по пат на зафаќање од нето добивката. Оваа резерва се пресметува и се издвојува, како процент определен во договорот за друштвото, односно со статутот и не може да биде помал од 5% од добивката, се додека резервите на друштвото не достигнат износ којшто е еднаков на една десетина од основната главнина. Ако така создадената резерва се намали, мора да се дополни на ист начин.

Додека износот на општата резерва не го надмине со закон, со договорот за друштвото, односно со статутот, **определениот најмал износ**, може да се употребува **само за покривање** на загубите.

Деловни Информации бр. 8/2024

Кога општата резерва ќе го надмине најмалиот износ и по покривање на сите загуби, со одлука на собирот на содружниците, односно на собранието, вишокот може да се употреби за дополнување на дивидендата, ако таа за деловната година не го достигнала најмалиот износ пропишан со закон, со договорот за друштвото, односно со статутот.

Она што во резервата е внесено врз основа на доплата на содружниците, односно на акционерите, не може да се употреби за дополнување на дивидендата.

Друштва кои вршат банкарски, односно осигурителни дејности, не се должни да имаат задолжителна општа резерва, ако така е пропишано со друг закон.

7. ДАЛИ ДИВИДЕНДАТА МОЖЕ ДА СЕ ИСПЛАТУВА ПОСЛЕ 30.09.2024 ГОДИНА

Согласно одредбите од член 487 од ЗТД, по одобрувањето на годишната сметка и на финансиските извештаи и утврдувањето на постоењето добивка за распределба, собирот на содружниците, односно собранието, го определуваат делот којшто им се доделува на содружниците, односно на акционерите, во форма на дивиденда, според правата што ги дава уделот, односно според родот и класата на акциите.

Органот на управување може да исплати дивиденда во износ, којшто не ја надминува вкупно остварената добивка, исказана со годишната сметка и со финансиските извештаи. Добивката зголемена за пренесената нераспределена добивка од претходните години или со резервите, кои можат да се распределуваат, односно кои ги надминуваат законските резерви и резервите определени со договорот за друштвото, односно со статутот, ја сочинува сумата на дивидендата. Доколку се покриени загубите од претходните години, ако тие од кои било причини не биле покриени со последната одобрена годишна сметка и со финансиските извештаи, претходно формираниот износ може да се исплати како дивиденда.

Ако е потребно, заради сигурност на друштвото или за што порамномерна дивиденда, пред да се определи висината на дивидендата, содружниците, односно акционерите, можат со договорот за друштвото, односно со статутот, да определат да се формира посебна резерва.

Деловни Информации бр. 8/2024

Начините на плаќање на дивидендата ги утврдуваат содружниците, на собир на содружниците или преку изјаснување со допишување, односно акционерите на собрание.

Согласно одредбите од член 487 став 5 од ЗТД, дивидендата се исплатува **најдоцна во рок од девет месеца** по завршувањето на деловната година. На содружниците, односно акционерите, може во текот на деловната година од предвидливиот дел од добивката, да им се исплати аванс на име дивиденда.

Согласно одредбите од член 487 став 6 од ЗТД, **доколку дивидендата не се исплати во рокот до 30.09.2024 година**, по истекот на овој рок на износот на дивидендата, која треба да им се исплати на акционерите, се пресметува законска затезна камата, до денот на исплатата на дивидендата.

Врз основа на наведената одредба од член 487 став 5 и 6 од ЗТД, **дивидендата може да се исплатува и после датумот од 30.09.2024 година**, но на акционерите им следува и законска затезна камата, утврдена од основицата за дивиденди.

8. ИСПЛАТИ НА ДИВИДЕНДИ ОД ДОБИВКИ ОД 2014 ГОДИНА И ПОКАСНО

Со поднесувањето на годишната сметка за 2014 година, веќе се изврши оданочување на добивката, која претставува дел од основицата за оданочување.

Даночниот модел кој се укина, заклучно со 2013 година, познаваше оданочување на добивката при исплата на дивиденда, подразбираше неоданочување на добивката во моментот на нејзиното утврдување.

Со новововедениот Закон за данок на добивка за 2014 година, добивката се оданочува при поднесување на годишната сметка, не се врши оданочување на дивидендите при нивна исплата, доколку истите произлегуваат од добивката од 2014 година и покасно. Доколку се задржеше моделот на оданочување на добивката при нејзина исплата како дивиденда, немаше да постои оданочување на добивката, при поднесување на ДБ.

Основната придобивка од новововедениот модел на пресметување и наплата на данокот на добивка е намалување на администрирањето при исплатите на дивидендите **(не се поднесува “ДД-ИД” при исплати на дивиденди од добивки од 2014 и понатамошни години)**, од причини што данокот веќе е платен при поднесувањето на годишната сметка.

Деловни Информации бр. 8/2024

Данок на личен доход при исплати на дивиденди, се пресметува и плаќа во моментот на исплатата на дивидендата, доколку примател на дивидендата е физичко лице.

9. ПРЕСМЕТКА НА ДАНОК НА ЛИЧЕН ДОХОД ПРИ ИСПЛАТА НА ДИВИДЕНДА

Согласно одредбите од член 56 од Законот за данок на личен доход, дивидендата претставува доход од капитал, ос-тварен со учество во добивката кај правните лица.

Стапката на персоналниот данок на доход за исплата на дивиденда во 2024 година, **изнесува 10%**.

ПРИМЕР: АД “НН” со одлука на Собранието на акционерите во 2024 година, а на предлог на Управниот одбор, по годишната сметка, распределува дел од нејо добивката од 2012 година за исплати на дивиденди, во износ од 400.000,00 денари. Согласно Одлуката, пресметаниот данок на добивка и данокот на личен доход, ќе се одбие од износот на пресметаната дивиденда. На акционерите им е исплатен нејо износот на дивидендите, а данокот на личен доход е уплатен на соодветната сметка, преку е-пдд.

1. Пресметката на данокот на личен доход од дивиденди

1. Бруто износ на распоредената дивиденда	400.000,00
2. Даночна основа за данок на добивка	400.000,00
3. Даночна стапка – данок на добивка	10%
4. Данок на добивка (р.бр. 2 x р.бр.3)	40.000,00
5. Даночна основа за ПДД (р.бр.1-р.бр.4)	360.000,00
6. Даночна стапка – персонален данок	10%
7. Персонален данок (р.бр.5 x р.бр.6)	36.000,00
8. За исплата - нето дивиденда (р.бр.1 – р.бр.4 – р.бр. 7)	324.000,00

НАПОМЕНА: Доколку дивидендите се исплатуваат од добивките ос-тварени заклучно со 2008 година или од и по 2014 година, не подлежат на данок на добивка, бидејќи исплатен е уплатен со годишната сметка. Доколку добивките се од 2009 до 2013 година, се пресметува данок на добивка, на образец ДД-ИД, кој се поднесува до УЈП на ден на исплатата, во кој износот за дивиденда се прикажува во нејо износ x 11,111% за данокот на добивка.

Деловни Информации бр. 8/2024

Книжење:

9501 – Акумулирана добивка		
од 2012 година	400.000,00	
25430 – Обврски за дивиденди		
од удели во бруто износ	400.000,00	
<i>- за распределба на дивиденда по годишна сметка од 2012 година, по Одлука од 30.08.2024 г.;</i>		
25430 – Обврски за дивиденди		
од удели во бруто износ	400.000,00	
25431 – Обврски по основ		
на нето дивиденди	324.000,00	
2330 – Данок на добивка		
од дивиденди	40.000,00	
23503 – Обврски за данок на		
личен доход од		
капитал и дивиденди	36.000,00	
<i>- за обврски за дивиденди;</i>		
25431 – Обврски по основ		
на нето дивиденди	324.000,00	
2330 – Данок на добивка		
од дивиденди	40.000,00	
23503 – Обврски за данок на		
личен доход од		
капитал и дивиденди	36.000,00	
1000 - Трансакциона сметка	400.000,00	
<i>- исплатени дивиденди, данок на добивка и данок на личен доход според извод бр. ____</i>		

10. ИСПЛАТИ НА ДИВИДЕНДИ КАЈ ОБВРЗНИКОТ НА “ДБ-ВП”

Согласно одредбите од член 31 до 36 од Законот за данокот на добивка, предвиден е поедноставен даночен режим за пресметување и плаќање на данокот на добивка, врз основа на остварен вкупен приход.

Наведените субјекти, кои ги исполнуваат условите до 3, односно 6 милиони МКД вкупен приход (5 и 10 мил.МКД за 2020 година), данокот на добивка го утврдуваат на Образец “ДБ-ВП”.

Пресметувањето и плаќањето на основа на вкупен приход, притоа претставува конечна обврска за годината за наведените субјекти и истите не пресметуваат аконтации за данок на добивка во наредната година, како што е случајот со обврзниците од “ДБ” Образец.

Деловни Информации бр. 8/2024

Исто така, при пресметувањето и исплатите на дивидендите, не пресметуваат и плаќаат данок на добивка, доколку дивидендите кои се исплатуваат, произлегуваат од годините, кога обврзникот данокот на добивка го пресметувал и плаќал на вкупен приход (според “ДБ-ВП” Образец).

11. ОБРАЗЕЦ ДД-ИД ПРИ ИСПЛАТА НА ДИВИДЕНДИ ОД ДОБИВКИ ОСТВАРЕНИ ОД 2009 - 2013 ГОДИНА

Согласно новиот Закон за данок на добивка, добивката за 2014 година, се оданочи на даночна основа во која влегува и позитивниот финансиски резултат – добивката, за разлика од порано, кога се оданочуваа само даночно непризнатите расходи, во моментот на поднесување на годишната сметка.

Одовде **не постои обврска** за пополнување и поднесување на **(Образец ДД-ИД) за исплати на дивиденди**, кои произлегуваат од добивката **од 2014 година и понатамошни**.

Согласно одредбите од член 48 од Законот за данок на добивка (“Службен весник на РМ” 112/14...290/20, 151/21, 199/23), даночните обврзници кои ќе вршат исплати на акумулираните добивки, остварени во периодот од 2009 до 2013 година за дивиденди и други распределби од добивката, имаат обврска да пресметаат и платат данок на добивка, во моментот на исплата на дивидендата.

Обврската се однесува на обврзниците, кои данокот на добивка го пресметуваат и плаќаат на ДБ.

Пресметувањето и плаќањето на данокот на добивка по основ на дивиденди од добивките остварени во периодот од 2009 – 2013 година, се врши на **(Образецот „ДД-ИД“), - Пресметка на данок на добивка** на исплатени дивиденди и други исплати од добивката.

Образецот „ДД-ИД” - Пресметка на данок на добивка на исплатени дивиденди и други исплати од добивката е пропишан со стариот правилник за данок на добивка, кој не е повеќе во употреба, освен одредбата за поднесување на **(Образец „ДД-ИД“)** за дивидендите од добивките од периодот 2009 – 2013 година.

Согласно одредбата од член 16 од Правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување (“Службен весник на РМ”, 17/14... 31/17), се применува одред-

Деловни Информации бр. 8/2024

бата од членот 5 став 1 од стариот Правилник за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување ("Службен весник на РМ" 173/11, 72/14, 6/20), за исплата на акумулирани добивки остварени во периодот од 2009 до 2013 година, за дивиденди и други распределби од добивката.

Согласно член 5 став 1 од стариот Правилник, основа за пресметување на данокот е **износот на исплатената дивиденда и другите распределби од добивката** извршени во тековната година.

Пресметката на данокот се врши на **(Образецот "ДД-ИД") – "Пресметка на данок на исплатена дивиденда и друга распределба од добивката"**, кој е составен дел на правилникот.

ПРИМЕР 1: Трговското друштво за трговија на големо и мало "Две сонца" ДОО Скопје, со седиште на ул."Филип II-ри Македонски" бр. 2, на ден 15.04.2024 година, донесе одлука за распоредување на добивките остварени со годишните сметки за 2009 и 2010 година, за нето дивиденди и исплата на двајцата основачи по 2.700.000,00 денари или вкупно 5.400.000,00 денари. Дивидендата се исплатува на содружниците на 15.10.2024 (после 30.09.2024 година).

Врз основа на одлуката за исплата на дивиденда донесена на собирот на содружници, добивката за 2009 година во вкупен износ од 3.333.333 денари, целосно се распределува за исплата на дивиденда. Исто така и од добивката од 2010 година делот од 3.333.333 денари се наменува за исплата на дивиденда од причини што друштвото е основано од двајца содружници со учество во уделите во сразмер од 50:50.

Бидејќи станува збор за основачи - физички лица при предвидувањето на износот за исплата (**2 x 2.700.000,00 нето дивиденда = 5.400.000,00 вкупна нето дивиденда**), дивидендата се зголемува за данокот на личен доход во износ од 10%, односно пресметковно за 11,1111% од нето дивиденда за исплата ($2 \times 2.700.000,00 = 5.400.000,00$ милиони денари $\times 11,1111\% = 600.000,00$ денари персонален данок на доход или вкупно 6.000.000,00 денари нето дивиденда + персонален данок на доход).

Деловни Информации бр. 8/2024

Покрај тоа потребно е да се определи износот на данокот на добивка, кој пресметковно се определува од нето дивидендите зголемени за данок на личен доход во износ од 6.000.000 со пресметковна стапка од 11,1111% или $6.000.000 \times 11,1111\% = 666.666$).

Врз основа на вака утврдените износи, вкупниот износ на дивиденда и даноци од дивиденда, изнесува 6.666.666 денари, при што сметководителот ја подготвил следната пресметка:

1) I дел бруто дивиденда (добивка од 2009)	3.333.333
2) II дел бруто дивиденда (добивка од 2010)	3.333.333
3) Вкупно бруто дивиденда	6.666.666
4) Данок на добивка 10%	666.666
5) Нето дивиденда	6.000.000
6) Персонален данок 10%	600.000
7) Нето дивиденда за исплата	5.400.000
8) Дел за дивиденда за поединечен содружник	2.700.000

НАПОМЕНА: При исплатите на дивиденди, кои потекнуваат од добивката остварена од работењето, во и по 2014 година, не се пресметува повторно данок на добивка при исплатата на дивидендата, ниту се поднесува образец ДД-ИД.

Во наведениот случај, основица од која се распределува дивиденда е добивката од 2009 и 2010 година. Добивките од двете години подлежат на данок на добивка во момент на исплатата на дивидендата.

Доколку едната година од која се распределува дивидендата е од период до 2008 година или од 2014 и понатаму, за делот кој произлегува од наведените периоди не се пресметува данок на добивка.

Исклучокот е поради фактот што данокот на добивка во претходно наведените периоди е платен при поднесувањето на ДБ Образец во УЈП.

Деловни Информации бр. 8/2024

 ПРЕСМЕТКА на данок на исплатена дивиденда и друга распределба од добивката		ДД-ИД
Полебен деловен статус:	☐ Застопно друштво	☐ ТИРЗ
Единствен деловен број:	43000555222	
Краток назив и адреса на вистокно седиште за контакт:	Две Сонца ДОО ул.Филип II Македонски 2	
Телефон:		
е-пошта:		
Датум и број на прашање:		
Деловна година (за година/и):	01.01	2009
Рок за поднесување:	31.12	2010
Исправка на "ДД-ИД":	☐	
* Подготвено 15 минути за деловна година		
ИСПЛАТЕНА ДИВИДЕНДА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА		
A. Податоци за извршената распределба		
1. Збир од сите извори од кои е исплатена дивидендата за деловната година, освен делот на распределбите кон правните лица - резидентни на РМ (Σ ред. бр. 2 + 3 + 4)	01	6 0 0 0 0 0 0
1-a. Збир од сите извори од кои е исплатена дивидендата за деловната година кон правните лица - резидентни на РМ (Σ ред. бр. 2-a + 3-a + 4-a)	02	
2. Од добивката остварена во претходната година, освен делот на распределбите кон правните лица - резидентни на РМ	03	
2-a. Од добивката остварена во претходната година кон правните лица - резидентни на РМ	04	
3. Од пренесената нераспределена добивка остварена со состојба на 31.12.2008 година, освен делот на распределбите кон правните лица - резидентни на РМ	05	
3-a. Од пренесената нераспределена добивка остварена со состојба на 31.12.2008 година за исплатите кон правните лица - резидентни на РМ	06	
4. Од пренесената нераспределена добивка остварена на 01.01.2009 година, освен делот на распределбите кон правните лица - резидентни на РМ	07	6 0 0 0 0 0 0
4-a. Од пренесената нераспределена добивка остварена на 01.01.2009 година за исплатите кон правните лица - резидентни на РМ	08	
5. Збир и износ на исплатената дивиденда	x	6 0 0 0 0 0 0
B. Утврдување на даночната основа и на данокот		
6. Износ на исплатена дивиденда (Σ ред. бр. 2 + 4)	09	6 0 0 0 0 0 0
7. Износ на данок на исплатена дивиденда (ред. бр. 6 x 11.11%)	10	6 6 6 6 6 6
B. Намалување на пресметаниот данок (Σ ред. бр. 8 + 9 + 10)		
8. Намалување на данокот за споредниот данок на странско лице во вкупниот кредит на друштвото учестван на 31.12.2009 година, додека вложувањето е остварено пред 31.12.2006 година * (позитивен или отрицателен резултат од 2009 година)	11	/
9. Износ на данокот уплатен на реализирани приходи од дивиденда од нерезидентни лица (задржан данок), но не повеќе од износот на данокот по прописаната ставка во ЗДД	12	/
10. Данокот кој го платила подружницата во странство за добивката вклучена во приходите на матичното правно лице во РМ, но не повеќе од износот на данокот по прописаната ставка во ЗДД	13	/
11. Данокот кој го платила подружницата во странство за добивката вклучена во приходите на матичното правно лице во РМ, но не повеќе од износот на данокот по прописаната ставка во ЗДД	14	/
12. Износ на данок за плаќање (ред. бр. 7 - износ од B 3 B)	15	6 6 6 6 6 6

Деловни Информации бр. 8/2024

Д. Посебни податоци		
11. Синтеза одствена добивка пред оданочување од претходната година	16	7 500 000
12. Синтеза одствена загуба пред оданочување од претходната година	17	
13. Износ на данок утврден во Даночнаа книга (ДКБ) составен за претходната година	18	3 000 000
14. Добивка по оданочување од претходна година (ред.бр. 11 - 13)	19	7 200 000
15. Загуба по оданочување од претходна година (ред.бр. 12 + 13)	20	
16. Притоци на нераспределена добивка и резерв кои можат да се распределуваат остварени на 01.01.2009 година	21	8 500 000
17. Промени на непроменети загуби остварени со 01.01.2009 година	22	/
18. Износ на притоци на нераспределена добивка и на резерв што можат да се распределуваат, наменети за износот на издвоените непроменети загуби, износот на законските резерви и на статутарните резерви утврден од директорскиот совет на друштвото остварени со состојба на 31.12.2009 година	23	/
19. Износ на променени непроменети загуби утврден со состојба на 31.12.2009 година кои се пренесуваат на почеток на нераспределените добивки остварени по 2009 година	24	

ИСПЛАТЕН АВАНС НА ДИВИДЕНДА ЗА ТЕКОВНАТА ГОДИНА		
20. Вкупно исплатен аванс на дивиденда во тековната година, освен делот на распределбите кои прават лица – резиденти на РМ (I ред. бр. 21 + 22 + 23)	25	
20-a. Вкупно исплатен аванс на дивиденда во тековната година кои прават лица – резиденти на РМ (I ред. бр. 21-a + 22-a + 23-a)	26	
21. Исплатен аванс на дивиденда за првата трансакција од јануари до мај во годината, освен делот на распределбите кои прават лица – резиденти на РМ	27	
21-a. Исплатен аванс на дивиденда за првата трансакција кои прават лица – резиденти на РМ од јануари до мај во годината	28	
22. Исплатен аванс на дивиденда за втората трансакција од април до јуни во годината, освен делот на распределбите кои прават лица – резиденти на РМ	29	
22-a. Исплатен аванс на дивиденда за втората трансакција кои прават лица – резиденти на РМ од април до јуни во годината	30	
23. Исплатен аванс на дивиденда за третата трансакција од јуни до септември во годината, освен делот на распределбите кои прават лица – резиденти на РМ	31	
23-a. Исплатен аванс на дивиденда за третата трансакција кои прават лица – резиденти на РМ од јуни до септември во годината	32	
24. Износот на данок за плаќање на исплатен аванс на дивиденда во тековната година (ред. бр. 20 + 11,11%)	33	

ДРУГИ ИСПЛАТИ ОД ДОБИВКАТА		
25. Вкупни други исплати од добивката во тековната година (I ред. бр. 26 + 27 + 28)	34	
26. Исплати од тековната менаџерска маса на субјектите кои престануваат да постојат, извршени над вредноста на загважаното нивото	35	
27. Износ на означената вредност на основаниот век кој е исплатен на सदрувачите кои користат од друштвото	36	
28. Други исплати од добивката	37	
29. Износот на данок на другите исплати од добивката во тековната година (ред. бр. 25 + 11,11%)	38	

ПОДАТОЦИ ЗА СОСТАВУВАЧОТ

Име и презиме		Датум на подготвување	
ЕДБ / ЕМБГ		Потпис	
Својство			

ПОДАТОЦИ ЗА ПОТПИСНИКОТ

Име и презиме		Датум на подготвување	
ЕМБГ		Потпис	
Својство			

Податоци за објавувачот	
-------------------------	--

ДАНОЦИ

дипл.економист Јулија Минковска

КОРИСТЕЊЕ НА СОПСТВЕН АВТОМОБИЛ ЗА ПОТРЕБИ НА РАБОТОДАВАЧОТ И СЛУЖБЕНИ ВОЗИЛА ЗА ПРИВАТНИ ЦЕЛИ

Употребата на сопствен автомобил за потреби на работодавачот, се оданочува со данок на личен доход над 3.500,00 денари месечно по возило и со данок на добивка во висина од 70% од исплатениот износ, во тековната година, но најмногу до 30.000,00 МКД годишно.

ВОВЕД

Оданочувањето на надоместокот за користење на лично возило за потреби на работодавачот е регулирано согласно со следните Законски прописи:

- Законот за данокот на добивка (“Службен весник на РМ” 112/14...151/21, 199/23),
- Законот за данок на личен доход (“Службен весник на РМ” 241/2018...85/21, 274/22),
- Законот за работни односи (“Службен весник на РМ” 62/05...27/16; 120/18, 111/23),
- Правилникот за начин на пресметување на данокот на добивка (“Службен весник на РМ” 174/14...6/20) и
- Општиот колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството (“Службен весник на РМ” 115/14 нт; 119/15; 150/16).

Деловни Информации бр. 8/2024

За потребите на работодавачот, вработениот може да користи сопствено возило, врз основа на Договор или Одлука за користење и патен налог издаден од страна на работодавачот, за извршување на деловно патување или друга задача, со назнака за користење сопствен автомобил за превоз.

1. НАДОМЕСТОЦИ НА ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕН ОДНОС

Со одредбите од член 113 од Законот за работни односи, како и одредбите од член 35 од Општиот Колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството, се пропишани повеќето од надоместоците на трошоците, кои произлегуваат од работен однос.

Согласно одредбите од член 35 од Колективниот договор за стопанството за приватниот сектор, работникот има право на надомест на трошоците поврзани со работа, утврдени со закон и колективен договор и тоа:

- ❖ **Дневници за службени патувања во земјата најмалку 8% од основицата;**
- ❖ **Дневници за службени патувања во странство, согласно колективен договор на ниво на работодавач или акт на работодавач, но не помалку од пропишаните со Уредбата за издатоците за службен пат и селидби во странство, што на органите на управата им се признаваат во тековни трошоци;**
- ❖ **Теренски додаток** во зависност од обезбедените услови за работа на терен (*смесјување, исхрана и слично*), во висина утврдена со колективен договор на ниво на гранка односно оддел, односно на ниво на работодавач;
- ❖ **Надомест за одвоен живот од семејството**, во висина утврдена со колективен договор на ниво на гранка односно оддел, односно на ниво на работодавач, **но не помалку од 60% од основицата**. Надоместокот за одвоен живот се исплатува кога работникот е распореден, односно упатен на работа надвор од седиштето на фирмата или надвор од местото на постојаното живеалиште;

Деловни Информации бр. 8/2024

- ❖ **Надомест на трошоците за користење на сопствен автомобил за потреби на работодавачот во висина од 30% од цената на литар гориво, што го користи автомобилот за секој поминат километар;**
- ❖ **Надомест на трошоците при селидба за потребите на работодавачот, во висина на стварните трошоци;**
- ❖ **Регрес за годишен одмор во висина од најмалку 40% од основицата, под услов работникот да работел најмалку 6 месеци во календарската година кај ист работодавач;**
- ❖ **Со колективен договор на ниво на дејност или колективен договор на ниво на работодавач, може да се утврди регрес за годишен одмор во поголем износ од износот утврден со Општиот колективен договор.**
- ❖ **Регресот за годишен одмор се исплатува еднаш во текот на годината. Износот се утврдува според основицата која важи на денот на донесувањето на Одлуката за исплата.**
- ❖ **Во случај на смрт на сопруг, сопруга, деца и родители кои живеат во иста семејна заедница, на работникот му се исплатува надоместок во висина од две основици;**
- ❖ **За непрекинато боледување подолго од 6 месеци, поради повреда на работа или професионално заболување, во висина на основицата;**
- ❖ **За јубилејна награда во висина на основицата – за најмалку 10 години работа кај ист работодавач;**
- ❖ **При заминување во пензија, најмалку двократен износ од основицата.**

НАПОМЕНА: Основицата за пресметување на надоместоците на работниците, преставува просечната месечна нето плата по работник во РМ, исплатена во последните три месеци.

Работодавачот на свој трошок на работниците може да им организира превоз до и од работното место, како и исхрана за време на работа.

Деловни Информации бр. 8/2024

Трошоците за исхрана може да изнесуваат **најмногу 20% од просечната нето плата по работник**, исплатена во претходната година, а трошоците за превоз, во висина на стварните трошоци во јавниот сообраќај.

На **работниците му се исплаќуваат и други надоместоци** согласно колективен договор на ниво на гранка, односно оддел, односно на ниво на работодавач.

Согласно наведеното, вработениот може за потребите на работодавачот да користи сопствено возило за извршување на деловно патување или работни задачи, **при што му следува надоместок во висина од 30% по поминат километар од цената на литар гориво, за соодветно ангажирано возило.**

Доколку работодавачот, на вработениот му признава и други трошоци по овој основ, даночниот третман се однесува за вкупно исплатениот износ, вклучувајќи ги и дополнително признаените износи на товар на работодавачот.

2. ОДАНОЧУВАЊЕ СО ДАНОК НА ЛИЧЕН ДОХОД

Надоместокот по основ на користење на сопствено возило за потребите на работодавачот, подлежи на оданочување со данок на личен доход, но се оданочува и со данок на добивка, како делумно, даночно непризнат износ.

Критериумите од аспект на оданочување со данок на доход и со данок на добивка се диференцијални, во делот на определување на даночната основа и прагот на оданочување.

Согласно одредбите од член 12 став 1 точка 17 од Законот за Данок на личен доход, Данокот на личен доход **не се плаќа на примањата по основа на надоместоците на трошоците за користење на сопствен автомобил за потребите на работодавачот, во висина од 30% од цената на литар гориво**, што го користи автомобилот за секој изминат километар, **а најмногу до 3.500 денари месечно.**

Максималниот износ, кој се третира како ослободен надоместок од данок на доход, по основ користење на сопствен автомобил за потребите на работодавачот, **претставува 3.500,00 денари на месечно ниво, по автомобил, за соодветен вработен.**

Вкупниот надоместок, со кој вработениот по овој основ може да се стекне, **изнесува 30% од цената на литар гориво, што го користи автомобилот, за секој изминат километар.**

Деловни Информации бр. 8/2024

Без оглед на вкупната висина на надоместокот, кој пресметан како 30% од цената на литар гориво, што го користи автомобилот за секој изминат километар, ќе му се исплати на вработениот, не се оданочуваат 3.500,00 денари месечно.

Над износот од 3.500,00 денари месечно, се пресметува данок на доход по стапка од 11,111% на нето исплатениот износ од надоместок, по основ на користење на сопствено возило за потреби на работодавачот.

3. ДАНОЧНА ОСНОВА ЗА ДАНОК НА ДОБИВКА

Основа за пресметување на данокот од добивка е добивката која се утврдува во даночниот биланс, согласно член 7 став 1, од Закон за данок на добивка.

Основа за пресметување на данокот од добивка се утврдува како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник, во износи утврдени согласно со прописите за сметководството и сметководствените стандарди (член 7 став 2).

Основата од членот 7 став 2 од Законот, се зголемува за непризнаените расходи за даночни цели.

3.1. Нејпризнаени расходи

Согласно член 9 од Законот за данок на добивка, како непризнаени расходи за даночни цели, се сметаат:

1. Расходите кои не се поврзани со вршење на дејност на субјектот, односно не се непосреден услов за извршување на таа дејност и не се последица од вршењето на таа дејност;

2. Надоместоците на трошоци и други лични примања од работен однос, освен утврдените со член 9 став 1 точка 2 од Законот, во износи кои не го надминуваат:

- Најнискиот износ на дневници за службени патувања, теренски додаток или одвоен живот, утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на РМ (ОКДПСОС) и прописите за органите на државната управа, при што исплатите по овој основ меѓусебно се исклучуваат,
- Износот на помош во случај на смрт на вработениот и на член на неговото семејство утврден со (ОКДПСОС) и прописите за органите на државната управа,

Деловни Информации бр. 8/2024

- Најнискиот износ на помош за претрпени штети од елементарни непогоди утврден со (ОКДПСОС),
- Најнискиот износ на отпремнина која се дава при заминување во пензија утврден со (ОКДПСОС) и прописите за органите на државната управа, - износот на еднократен надоместок
- Износ за еднократен надоместок - Испратнина заради трајно работно ангажирање на работниците при откажување на договорот за вработување од деловни причини (Технолошки, економски, организациони и слични промени) утврден со закон,
- Износот на регрес за годишен одмор во висина од 80% од просечната месечна бруто плата по работник во Република Македонија, објавена до денот на исплатата,
- Износот на јубилејни награди за најмалку десет години работа кај ист работодавач, во висина на просечна месечна плата по работник во Република Македонија, исплатена во последните три месеци, објавена од Државниот завод за статистика,
- **ИЗНОСОТ НА НАДОМЕСТОЦИ НА ТРОШОЦИ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СОПСТВЕНО ВОЗИЛО НА ВРАБОТЕНИОТ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА РАБОТОДАВАЧОТ, ВО ВИСИНА ОД 30% ОД ИСПЛАТЕНИОТ ИЗНОС, НО НАЈМНОГУ ДО 60.000 ДЕНАРИ НА ГОДИШНО НИВО,**
- Износот на надоместокот заради непрекинато боледување подолго од шест месеци, предизвикано со повреда на работа или професионално заболување, во висина на просечната месечна плата по работник во Република Македонија, исплатена во последните три месеци и објавена од Државниот завод за статистика и
- Износот на надоместокот при селидби на вработените за потребите на работодавачот, во висина на стварните трошоци направени за превоз на покуќнината и на семејството;

3. Трошоците за организирана исхрана и превоз во јавниот сообраќај на вработените, над износите утврдени со закон;

Деловни Информации бр. 8/2024

3-а) Надоместоци на трошоци за хотелско сместување (категиорија повисока од четири ѕвездички) во износ над 6.000 денари дневно по лице и надоместоци на трошоци за превоз на лица, кои не се вработени кај исплатувачот, а се ангажирани во функција на дејноста на исплатувачот (*во земјата и во странство*), доколку истите не се документирани;

3-б) Надоместокот на трошоци за исхрана на вработените кои работат ноќно време, над износите утврдени со Законот за работните односи;

4. Трошоците по основ на месечните надоместоци на членовите на органите на управување над 50% од просечната месечна бруто плата исплатена во претходната година во Р Македонија, при што како надоместоци на членови на органите на управување се сметаат месечниот надоместок, односно паушал, надоместоците за патни и дневни трошоци;

5. Трошоците по основ на уплатени доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд, над износот од ДВЕ просечни месечни бруто плати, исплатени во претходната година во РС Македонија, на годишно ниво по вработен;

5-б) Трошоци по основ на уплатени премии за доброволно здравствено Осигурување, над износот од една просечна месечна бруто плата, исплатена во претходната година во РС Македонија, на годишно ниво по вработен;

6. Надоместоците за лицата волонтери според членот 10 став (2) од Законот за волонтерство и за лицата ангажирани за вршење на јавни работи, согласно со членот 85 од Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност исплатени над износите утврдени со закон;

7. Скриените исплати на добивки како што се: *давање на одредени производи и услуги на содружниците или акционерите или на нив поврзани лица по цена пониска од пазарната, вклучувајќи ја и пониската камата на одобрените заеми, плаќање за добиените производи и услуги од содружниците или акционерите или на нив поврзани лица, по цени повисоки од пазарните и овозможување на стекнување на добивки на содружниците или акционерите или на нив поврзани лица;*

7-а) Кусоци кои не се предизвикани од вонредни настани (*кравба, пожар или други природни непогоди*), кои не се на трошок на платата на одговорното лице;

8. Трошоците направени за репрезентација, во висина од 90%;

Деловни Информации бр. 8/2024

9. Трошоците за донации направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 5% од вкупниот приход остварен во годината;

10. Трошоците за спонзорства направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, **над 3% од вкупниот приход остварен во годината;**

10-а) Трошоците за донации во спортот, согласно со членот 30-а од законот за данок на добивка; (**се применуваат до 31.12.2023 година**),

11. Трошоци по основ на камата по кредити кои не се користат за вршење на дејноста на обврзникот како и износот на каматите по кредити за набавка на патнички автомобили, мебел, теписи, уметнички дела од ликовната и применетата уметност и украсни предмети;

12. Осигурителни премии кои ги плаќа работодавачот во корист на членовите на органите на управување, како и на вработените доколку истите не се одбиваат од плата, освен личното колективно осигурување на работниците за повреди на работа;

13. Даноците по задршка (одбивка) исплатени во име на трети лица кои се на товар на трошоците на даночниот обврзник;

14. Паричните и даночните казни, пеналите и казнените камати за ненавремена уплата на јавните давачки и на трошоците за присилна наплата;

15. Стипендии, освен стипендиите доделени на начин и под услови утврдени со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, кои се оданочуваат според одредбите од точката 10 на овој член, во кои не спаѓаат трошоците за обука и специјализација на вработените заради остварувањето на дејноста на даночниот обврзник, под услов истите да продолжат со работа кај истиот работодавач, во временски период утврден со договор, кој не е пократок од три години сметано од годината на стекнувањето со соодветните знаења;

16. Трошоците на кало, растур, крш и расипување над нормираните износи утврдени за соодветната гранка, под услов истите да не се настанати како резултат на вонреден настан или виша сила;

17. Трајниот отпис на ненаплатените побарувања, освен трајниот отпис на ненаплатените побарувања, по основ на придонеси од задолжително социјално осигурување;

Деловни Информации бр. 8/2024

18. Трошоците за нето износот на примањата по основ на деловна успешност, над износот на кој се пресметани придонеси согласно со закон;

19. Надоместок за практикантска работа, над износите пропишани согласно со Законот за практиканство;

20. Надоместок за практична обука на ученици и практична настава на студенти во висина над 8.000 денари месечно и

21. Платени лабораториски тестови за COVID-19 за вработени лица, во износ поголем од 50% од просечната месечна бруто плата исплатена во претходната година во Република Северна Македонија, на годишно ниво по вработен.

Нормираните износи на кало, растур, крш и расипување на стоки и одделни производи, утврдени за секоја соодветна гранка за даночни цели ги пропишува министерот за Финансии, со одредбите од Правилникот за нормираните износи на кало, растур, крш и расипување на стоки и одделни производи, утврдени за секоја соодветна гранка за даночни цели ("Службен весник на РМ" 174/14).

3.2. Сопствени возила и непризнат расход

Врз основа на одредбите од член 9 став 1 точка 2 алинеја 8 од Законот, **максималниот даночно признат расход на годишно ниво изнесува 60.000,00 денари.**

Повисоко пресметаните износи на трошоци за користење сопствено возило за цели на работодавачот подлежат на корекција во (**Образец ДБ - Даночен биланс,**) доколку обврзникот го пресметува и плаќа данокот на добивка на ДБ.

Пропишаниот надоместок **за исплата од 30% од цената на литар гориво по поминат километар** е непризнат расход доколку на годишно ниво го надмине **износот од 60.000,00 денари по вработен.**

Субјектите кои данокот на добивка го пресметуваат и плаќаат на (**Образец ДБ-ВП,**) не се подложни на корекција, за износот кој го надминува прагот **од 60.000,00 денари по вработен на годишно ниво.**

Износот **од 60.000,00 денари на годишно ниво** се однесува на надоместокот за употреба на сопственото возило и не ги вклучува другите трошоци за извршување на службеното патување, како патарини и слични трошоци.

Деловни Информации бр. 8/2024

Книжење:

4411 – Трошоци за користење на сопствен автомобил	2.066,00	
102 – Благајна		2.066,00
- ио пресметка за користење со сопствен автомобил;		

ПРИМЕР 2: Надомест за користење на сопствен автомобил за службен пат;

Лице во работен однос кај исплатителот, врз основа на патен налог, заминал на службен пат во земја во месец **ЈУЛИ/2024 година, со сопствен автомобил и поминал 700 километри.**

Цената за литар гориво за тој автомобил и во тој период, изнесува **81,00 денари.**

За патарина, кон патниот налог, приложува сметка за патарина во износ од **300 денари.** Службеното патување трае 80 часа, односно **3 (три) дена,** за што се пресметани три полни дневници.

Во месец **ЈУЛИ/2024 година,** дневницата за службен пат во земјата изнесувала **3.275,00 денари,** а подигнатиот аванс е во висина од **10.000,00 денари.**

НАПОМЕНА: Во примерот е дадено користење на сопствен автомобил за службен пат во земјата, меѓутоа и при признавањето на надоместот за користење на сопствен автомобил за службено патување во странство, се постапува на идентичен начин.

ПРЕСМЕТКА:

На работничкој му се исплаќува дневница во износ од **9.825,00 денари.**

3 дневници x 3.275,00 = 9.825,00 денари

Надоместот за користење на сопствен автомобил, се пресметува на следниов начин:

Цена на гориво 81,00 x 30% = 24,3 МКД;

700 км x 24,3 МКД = 17.010,00 денари;

Деловни Информации бр. 8/2024

Трошоци над 3.500,00 денари;
(17.010,00 – 3.500,00 = 13,510,00 денари);

Данок на доход (13.510 x 11,1111% = 1.501,00);

Трошоците за патарина, кои се поднесуваат како доказ
изнесуваат 300,00 денари.

Книжења:

1433 – Побарувања од вработените за аконтации за службен пат	10.000,00
102 – Благајна	10.000,00

- исплаќен аванс за службен пат;

4400 – Дневници за службени патувања	9.825,00
440121 – Трошоци за превоз – до 3.500	3.500,00
440122 – Трошоци за превоз – над 3.500	13.510,00
440129 – Трошоци за превоз – данок на доход	1.501,00
44744 – Патарини	300,00
1430 – Побарувања од вработените за аконтации за службен пат	10.000,00
2350 – Обврски за данок на доход	1.501,00
2410 – Обврски спрема вработени за службен пат [(17.010+ 9.825 + 300) – 10.000]	17.135,00

- пресметка по патен налог;

2410 – Обврски кон вработените за аконтации за службен пат	17.135,00
102 – Благајна	17.135,00

- доплата на надомест на трошоци за службен пат;

2350 – Обврски за персонален данок	1.501,00
1000 - Трансакциска сметка	1.501,00

- платен персонален данок, по извод бр. ____.

Деловни Информации бр. 8/2024

НАПОМЕНА: Согласно член 9 став 2 алинеја 8 од Законот за данокот на добивка, во даночниот биланс трошоците за користење на сопствен автомобил за службени цели, за лица во работен однос, се оданочуваат во висина од 70% од утврдениот износ (во примерот $13.510,00 \times 70\% = 9.457,00$ денари).

5. ТРОШОЦИ ЗА КОРИСТЕЊЕ СОПСТВЕН АВТОМОБИЛ ЗА СЛУЖБЕНИ ЦЕЛИ ОД ЛИЦА ВРАБОТЕНИ КАЈ САМОСТОЕН ВРШИТЕЛ НА ДЕЈНОСТ – ТРГОВЕЦ ПОЕДИНЕЦ

Исплатените трошоци за користење на сопствен автомобил за службени цели од лица вработени кај самостојниот вршител на дејност, се признаваат **на товар на расходите во Даночен биланс во висина од 30% од цената по литар гориво.**

Согласно член 12, став 1, точка 17 од Законот за Данок на личен доход, Данок на доход, **не се плаќа** на износот на надоместоците на трошоци за користење сопствен автомобил за потребите на работодавачот, во висина **од 30% од цената на литар гориво**, што го користи автомобилот, за секој изминат километар, а најмногу **до 3,500 денари месечно.**

НАПОМЕНА: Право на користење на надоместок за сопствено возило за службени цели **НЕМА** вршителот на самостојна дејност (СОПСТВЕНИКОТ).

ПРИМЕР: Вршителот на самостојна дејност “ММ” на вработениот исплатил:

Надомест за користење на сопствено возило	250.000
Неоданочив износ	3.500
Разлика за оданочување (250.000-3.500)	246.500
Данок на доход (246.500 x 11,1111%)	27.389
Бруто износ за оданочување (246.500 + 27.389)	273.889
Даночно признат расход (273.889 x 50%)	136.945

Деловни Информации бр. 8/2024

**6. ТРОШОЦИ ЗА КОРИСТЕЊЕ СОПСТВЕН АВТОМОБИЛ
ЗА СЛУЖБЕНИ ЦЕЛИ ВО ЈАВНИОТ СЕКТОР**

Согласно член 20 од Општиот колективен договор за Јавен сектор, (“Службен весник на РМ” 154/23), работникот има право на надомест на трошоците поврзани со работа утврдени со Закон, меѓу кои се и надоместоците за покривање на трошоците за користење на сопствен автомобил за потребите на работодавачот, **во висина од 30% од цената на литар гориво**, што го користи автомобилот, за секој поминат километар со патен налог.

Иако за вработените во јавниот сектор е пропишан надомест за користење на сопствен автомобил за потребите на работодавачот, надоместокот не се исплатува, бидејќи во **Законот за Извршување на Буџетот за 2024 (“Службен весник на РСМ” 286/23 година, ИСТИОТ НЕ Е ПРОПИШАН.**

Согласно овие одредби, за вработените од Јавниот сектор, доколку им се исплати надомест за користење сопствен автомобил за службени потреби, овој надоместок **целосно се оданочува со данок на доход, 3.500,00 МКД месечно.**

Оданочувањето со данокот на личен доход се врши согласно одредбите од член 12 став 1 точка 17 од Законот за данок на личен доход. Меѓутоа поради фактот што истиот не е предвиден како надоместок со Законот за извршување на буџетот за 2024 година, неговата исплата ќе се третира како друг вид на исплата, со кој примањата по основ на Законот за исплата на плати се доведуваат во прашање.

Истовремено, надоместокот и платениот данок на доход, претставуваат непризнат расход во Даночен билас и истите ќе се оданочат со данок на добивка.

ПРЕГЛЕД

НА РЕЛАЦИИ ЗА КИЛОМЕТРИ ВО СКОПЈЕ

О П И С		КИЛОМЕТРИ
Центар	К.Вода	7
Центар	Гази Баба	10
Центар	Пинтија	9
Центар	Лисиче	9
Центар	Сарај	18

Деловни Информации бр. 8/2024

Центар	Црнице	8
Центар	Пржино	6
Центар	Влае	8
Центар	Козле	6
Центар	Маџари	12,5
Центар	Тафталиџе	5
Центар	Маг.Интеримпекс	10
Центар	Маг.Југ	8
Центар	Визбегово	20
Центар	Нас.Ченто	15
Центар	Драчево	17,5
Центар	Радишани	12,5
Центар	Бутел	10
Центар	Аеродром	8
Центар	А.Петровец	17,5
Центар	Автокоманда	11
Центар	Чаир	5
Центар	Карпош 3	4,5
Центар	Водно	4,5
Центар	Капиштец	3
Центар	Ѓорче Петров	10

Користењето на дестинациите од локален карактер, се добиваат со збир на релациите од место на тргнување до Центар и Центар до одредишно место.

За секоја дестинација треба да се води евиденција за употреба на возилото, за цели на работодавачот, иако се од локален карактер.

Пред употребата на возилото за цели на работодавачот на локални дестинации, треба да се води евиденција за износот на состојбата на броилото за бројот на поминати километри, пред и по извршувањето на задачата.

Деловни Информации бр. 8/2024

**ДОГОВОР
ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ПРИВАТНО ВОЗИЛО
ЗА СЛУЖБЕНИ ЦЕЛИ**

Склучен на ден _____ година помеѓу;

1. _____ од Скопје ул
" _____ " бр. _____ со ЕМБГ _____ од една
страна како сопственик на моторно возило, кое ќе се користи
за цели на работодавачот;

2. _____ од Скопје со ЕМБС
_____ со седиште на ул. " _____ " бр. _____, застапувано од
_____ од Скопје со ЕМБГ _____,
од друга страна како корисник на моторното возило.

Член 1

Предмет на овој договор е користење на патничко мо-
торно возило марка: _____, тип _____, број на шаси-
ја _____, број на моторот: _____, година на производство
_____, сила на мотор _____ KW, Работна зафатнина на
моторот _____ см³, намена на каросерија _____, боја
на каросерија _____, со регистарски таблички
_____ (сите податоци од сообраќајна дозвола), за извр-
шување на деловни обврски за потребите на работодавачот.

Член 2

Возилото е во сопственост на отстапувачот, кој е во
редовен работен однос кај _____ и
истиот со него може слободно да располага, да го оттуѓува или
отстапува на трето лице со или без надомест, во зависност од
неговата волја.

Член 3

Возилото ќе се користи од страна на вработениот за
цели на правниот субјект и ќе се користи за извршување на
службени цели на неопределено време, почнувајќи од _____
2022 година.

Член 4

За користењето на возилото е предвиден надоместок во
вредност од **30%** по цена од литар гориво, по поминат киломе-
тар, согласно евиденција за користење на возилото за цели на
работодавачот.

Деловни Информации бр. 8/2024

Член 5

Договорот е направен во четири еднакви примероци, од кои за секоја договорна странка по два примероци и истиот важи од денот на неговото потпишување.

Член 6

Исплатата на надоместокот ќе се врши во рок од првите пет дена од месецот за изминатиот месец, со пребивање на износите на аконтациите, дадени на вработениот при извршувањето на работните задачи, поврзани со користењето на сопственото возило.

Член 7

За сè што не е предвидено со овој договор, важат одредбите на Законот за облигациони односи и другите позитивни законски прописи во Република Северна Македонија.

Член 8

Во случај на спор, двете договорни страни ќе се обидат спогодбено да го решат, во спротивно надлежен е Основниот Граѓански суд Скопје во Скопје.

Скопје _____ 2024 година

Отстапувач:

Корисник:

***10. КОРИСТЕЊЕ НА СЛУЖБЕНИ МОТОРНИ ВОЗИЛА ИЛИ
ДРУГИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА ЗА ПРИВАТНИ ЦЕЛИ***

Со последните измени, на Законот за данок на личен доход од 01.01.2023 година, се вовеле обврска за оданочување на користењето на компаниските, односно службените моторни возила за приватни цели.

Согласно член 15 од Законот за данок на личен доход ("Службен весник на РСМ" 241/2018...274/2023), за доход од работа се смета:

Деловни Информации бр. 8/2024

- ❖ Користење на службени моторни возила или други превозни средства за приватни цели, вклучувајќи и превоз од и до работно место;

10.1. Основа за пресметување на данокот на доход од работа

Согласно член 16 од Законот за данок на личен доход, основа за пресметување на данокот на **доход од работа, претставуваа:**

- ❖ Износот од 1% од сметководствената вредност на моторното возило на 31 декември во претходната година, а доколку вработениот платил надоместок за користење, намален за износот на месечниот надоместок што вработениот го платил за користењето,
- ❖ Износот од 1% од Набавната вредност на моторното возило во година во која е набавено возило-то, односно износот од 1% од набавната вредност на моторното возило намалена за пресметаната амортизација со примена на АМОРТИЗАЦИОНАТА СТАПКА УТВРДЕНА со Номенклатурата на средствата за амортизација, во случај кога моторното возило е набавено врз основа на договор за лизинг, месечно,

10.2. Пресметување за патничко возило кое е купено во година на користење без надоместок на вработен

ПРИМЕР 1:

Патничко возило, кое е набавено во Јануари/2024, го користи вработен за деловни и приватни цели, со право на управување и користење од 00 - 24 часа дневно.

Пресметка на данок на доход:

- 1. Набавната вредност на моторното возило, набавено во 2024 година.....2.500.000,00
- 2. Даночна основа (2.500.000 x 1%).....25.000,00
- 3. Данок на доход (25.000 x 10%).....2.500,00

Деловни Информации бр. 8/2024

НАПОМЕНА: Правното лице – исплатител е должно секој месец за вработениот кој користи патничко моторно возило за приватни цели, да плаќа данок на личен доход во висина од 2.500,00 денари. Плаќањето на данокот на доход се прави секој месец во период на користење на возилото преку системот на е-ПДД, при што во вид на доход се избира:

T1- ДОХОД ОД РАБОТА, а во подвид се избира

C1. 23- Користење на службени моторни возила или други превозни средства за приватни цели.

Начин на плаќање - на почетокот при пополнување на податоците во е-ПДД, треба да се избере ДРУГ НАЧИН НА ПЛАЌАЊЕ.

ПРИМЕР 2:

Патничко возило набавено на 30.06 во ПРЕТХОДНАТА 2023 ГОДИНА, се преотстапува на вработен без надомест на користење и по работно време, со полномошно за управување на возилото 24 часа на ден.

Пресметка на данок на доход:

1. Набавната вредност на моторното возило, набавено во 2023 година.....2.500.000,00
2. Акумулирана амортизација на 31.12.2023 (25%)
(2.500.000 x 25% : 12 x 6).....312.500,00
3. Сегашна сметководствена вредност
(2.500.000 – 312.500).....2.187.500,00
4. Даночна основа (2.187.500 x 1%).....21.875,00
5. Данок на доход (21.875 x 10%).....2.188,00

НАПОМЕНА: Правното лице – исплатител е должно секој месец, за кој користи патничко моторно возило за приватни цели, да плаќа данок на личен доход во висина од 2.187.500,00 денари. Плаќањето на данокот на доход се врши секој месец во период на користење на возилото преку системот на е-ПДД, при што во вид на доход, се избира:

Деловни Информации бр. 8/2024

T1- ДОХОД ОД РАБОТА, а во подвид на доход се избира
S1. 23- Користење на службени моторни возила или други превозни средства за приватни цели.
Во начин на плаќање на почетокот при пополнување на податоците во е-ПДД, треба да се избере ДРУГ НАЧИН НА ПЛАЌАЊЕ.

Согласно наведеното во Табела 1 се вметнати и други примери при користењето на транспортни средства, кај кои сегашната вредност е со одреден износ и е нула, односно исправката на вредност е нула (новонабавено средство).

Табела 1
Пресметка на ДЛД од бесплатно користење на возило

Р.бр.	Опис	Набавна вредност	Акумулирана амортизација 31.12.2023	Сегашна вредност 31.12.2023	Даночна основа	ДЛД месечно
1	2	3	4 (3 x 25%)x	5 (3-4)	6 (5 x 1%)	7(6x10%)
1	Моторно возило	2.500.000	625.000	1.875.000	18.750	1.875
2	Патнички автомобил	3.700.000	3.700.000	0	0	0
3	Комби	1.800.000	450.000	1.350.000	13.500	1.350
4	Автомобил	4.200.000	0	4.200.000	42.000	4.200

Пример 3:

Набавено е патничко моторно возило по пат на договор за **финансиски лизинг на 30.06.2023 година**. Возилото се користи 24 часа од страна на менаџерот на компанијата, со кое доаѓа и си оди од работа и го користи и по завршување на работното време. Набавната вредност на возилото изнесува 4.600.000,00 денари, со вклучени давачки и камати спрема лизинг друштвото.

Деловни Информации бр. 8/2024

Пресметка на данок на доход за
01 и 02.2024 година:

1. Набавната вредност на возило од лизинг	4.600.000,00
2. Амортизација за 6 месеци од 2023 година (р.бр.1 x 25% : 12 x 6)	575.000,00
3. Месечна амортизација (р.бр.2 - (р.бр.2 : 6 x 1))	95.833,00
4. СВ за пресметка на ДЛД за 01/2024 (р.бр.1 - р.бр.2)	4.025.000,00
5. СВ за пресметка на ДЛД за 02/2024 (р.бр.4 - р.бр.3)	3.929.167,00
6. Основица за ДЛД за 01/2024 (р.бр.4 x 1%)	40.250,00
7. Основица за ДЛД за 02/2024 (р.бр.5 x 1%)	39.292,00
8. ДЛД за 01/2024 (р.бр.6 x 10%)	4.025,00
9. ДЛД за 02/2024 (р.бр.7 x 10%)	3.929,00

Од примерот за пресметување на ДЛД за користење на возила од страна на вработените, кои се набавени по пат на финансиски лизинг, може да се констатира намалувањето на основицата за пресметка на ДЛД за секој месец, **за износот на месечната амортизација (95.833), која е до-биена кога од НВ со примена на стапката од 25% се добива годишната амортизација која се дели со 12, за да се добие износот на месечната амортизација.**

Кај сопствените возила, основицата за цела година е сегашната вредност **(набавна минус акумулираната амортизација) на 31.12. тековната година.**

Деловни Информации бр. 8/2024

10.3. Потврда за користење на службено возило за приватни цели

ОБРАЗЕЦ ППК-1

**ПОТВРДА
ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СЛУЖБЕНО ВОЗИЛО ЗА ПРИВАТНИ ЦЕЛИ**

ПОДАТОЦИ ЗА РАБОТОДАВЕЦОТ	
Назив на работодавецот	
Адреса (улица и број, место)	
Контакт Телефон Факс Електронска адреса	
ЕДБ	
ПОДАТОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИОТ	
Име и презиме	
Адреса (улица и број, место)	
Во работен однос кај работодавецот од	
Работно место	
Регистарски број на возилото за кое се бара ППК	
Со поднесување на ова Барање потврдувам под целосна материјална и кривична одговорност дека сите наведени податоци во Барањето се точни.	
МЕСТО И ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ НА БАРАЊЕТО	ПОТПИС И ПЕЧАТ НА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ
Во Скопје, _____ година	

ФИНАНСИИ

дипл.економист: *Марика Лекоска*

ДНЕВНИЦИ И ДРУГИ ТРОШОЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО СТРАНСТВО

Надоместоците за дневници и други трошоци за службени патувања во странство се пропишани согласно одредбите од Уредбата за издатоците за службени патувања и селидби во странство кои на органите на државната управа им се признаваат во тековни трошоци ("Службен весник на РМ" 50/00; 64/01 и 110/08; 82/10; 12/12; 5/13; 1/14; 90/14), како и Решението за службени патувања и селидба во странство ("Службен весник на РМ" 19/14).

ВОВЕД

Надоместоците кои се пропишани за органите на управата со Уредбата, се однесуваат и за *трговските субјекти и останатите правни лица Регистрирани на територијата на РС Македонија.*

Со Уредбата опфатени се службените патувања, издатоците и надоместоците кои се признаваат како тековни трошоци, начинот на утврдување и начинот на пресметување на износот на надоместоците, како и селидбите во странство.

1. СЛУЖБЕНО ПАТУВАЊЕ И СЕЛИДБИ ВО СТРАНСТВО

Под службено патување во странство се подразбира службено патување од РС Македонија во друга држава, од една во друга држава и од едно место во друго на територијата на друга држава.

Деловни Информации бр. 8/2024

Под селидба во сѝрансѝво, се подразбира селидба на лице за службен престој од РС Македонија во друга држава, од една држава во друга и од едно место во друго на територијата на друга држава, како и враќањето во РС Македонија.

Под издајтоци за службено патување или селидба во сѝрансѝво се подразбираат издатоците за: сместување, исхрана и превоз на лицето кое патува, односно кое се сели, сместување на предметите (покуќнина) на лицето кое се сели, трошоците за превоз на членовите на неговото потесно семејство прибавување патнички исправи, вакцинација и лекарски прегледи, користење на телефон и телеграми, изнајмувањето на простории и опрема за состаноци, превозот од други држави со тешки климатски услови во Република Македонија, надоместоците заради одвоен живот и други трошоци во согласност со Уредбата.

2. РЕШЕНИЕ И НАЛОГ ЗА СЛУЖБЕНО ПАТУВАЊЕ

Согласно член 5 од Уредбата, функционерот што раководи со органот на управата издава :

- **Решение и**
- **Налог за службено патување во сѝрансѝво.**

Налогот за службено патување кај трговски друштва, го издава одборот на директори или управителите, додека кај органите на управување, функционерот што раководи со органот на управување.

Пред да се издаде налогот за службено патување, органот на управување (**управителот**), одлучува за организирање на службеното патување, врз основа на барање од вработениот или со решение за службено патување.

НАПОМЕНА: Решение за службен пат не се издава, доколку сите трошоци (за сместување и престој) на вработениот паѓаат на товар на работодавачот, бидејќи за тоа е доволен налогот за службен пат.

Во обратен случај ако работодавачот не поднесува трошоци, неопходно е издавање на Решение.

Деловни Информации бр. 8/2024

2.1. Решение за службен пат во странство

Решението за службен пат на вработениот, се издава во услови кога трошоците за престој и сместување на патот на товар на субјектот, кој не е работодавач на вработениот.

Решението за службено патување или селидби во странство содржи:

- Име и презиме на лицето кое патува, работи и задачи што ги врши;
- Цел на патувањето;
- Назив на државата и месноста во кое ќе патува;
- Датум на патувањето и враќањето, односно траењето на службено патување;
- Видот на превозот што ќе се користи и
- Како и сместувањето и исхраната се на товар на друг субјект, орган или организација.

2.2. Налог за службено патување

Налогот за службено патување содржи:

- Име и презиме на лицето кое патува, работи и задачи што ги врши;
- Цел на патувањето;
- Назив на државата и месноста во кое ќе патува;
- Датум на поаѓање и враќање, односно периодот и времетраење на службено патување;
- Видот на превозот што ќе се користи.

3. ИЗДАТОЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО СТРАНСТВО

Согласно член 6 од Уредбата, издатоците за службено патување во странство ги опфаќаат:

- Издатоците за сместување;
- За исхрана; и
- За превоз.

Деловни Информации бр. 8/2024

3.1. Издајоци за сместување

Согласно член 7 од Уредбата издатокот за сместување при службено патување во странство, се пресметува врз основа на платена сметка за хотел, со категорија заклучно до четири ѕвездички.

Според тоа на работникот му се признава платена хотелска сметка од хотел, заклучно со четири ѕвездички и 50% од дневницата.

НАПОМЕНА: Под сместување не се подразбира сместување за дневен одмор.

По исклучок, издатокот за дневен одмор, на членови на воздухоплови при вршење на службено патување во странство се пресметува врз основа на сметка за хотел, во услови кога времето на задржување на аеродромот е подолго од 4 часа, меѓу два лета, во текот на 24 часа.

НАПОМЕНА: По исклучок за службеното патување, во странство на делегација на РС Македонија, на членовите на делегацијата, како и на преведувачот, на лицата од обезбедувањето и придружбата на таа делегација, издатоците за сместување им се пресметуваат врз основа на платена сметка за хотел со категорија и над четири ѕвезди.

Забелешка: Во случај ако работникот не поднесе хотелска сметка за ноќевање, дневницата му се исплаќува само во висина од 50%.

3.2. Издајоци за исхрана

Согласно член 9 од Уредбата, издатокот за исхрана за време на службено патување во странство се пресметува преку дневницата.

Деловни Информации бр. 8/2024

3.2.1. Износ на дневница за исцлаќа

Највисоките износи на дневницата за службено патување во одделни држави се утврдени со Решението за службени патувања и селидби во странство.

Согласно член 10 од Уредбата, износот на дневницата се исцлаќува и по:

- 50% од утврдена дневница, ако се поднесе сметка за сместување, како и во случаи кога сместувањето не паѓа на товар на органот на управата (кога лицето не поднесува сметка за сместување)**
- 20% од утврдена дневница ако издајоциите за сместување и исхраната не паѓаат на товар на органот на управата;**
- 5% од утврдена дневница, ако издајоциите за стручно осособување и усовршување не паѓаат на товар на органот на државната управа, а престојот е над 30 дена.**

Под стручно усовршување се подразбира постоја на семинари, курсеви, симпозиуми и други видови средби, организирани во странство на мултилатерална или билатерална основа.

- 30% од утврдена дневница за службено патување на летачки персонал, кое вкупно трае помалку од 8 часа, сметајќи го времето од часот на полетувањето на авионот, до часот на враќањето на авионот.**

3.2.2. Пресметка на износот на дневницата

Согласно член 13 од Уредбата, дневницата определена за држава во која службено се патува се пресметува од часот на преминувањето на границата на РС Македонија, а дневницата определена за држава од која се доаѓа – до часот на преминувањето на границата на РС Македонија.

Ако за службено патување се користи авион, дневницата се пресметува **од часот на полетувањето на авионот** од РС Македонија, **до часот на враќањето на авионот** во РС Македонија.

Деловни Информации бр. 8/2024

Ако службено се патува во повеќе земји, во заминувањето се пресметува дневницата утврдена за државата во која започнува службеното патување, а при враќање се пресметува дневницата утврдена за државата, во која е завршено службеното патување.

За секое задржување, односно пропатување преку држава што трае подолго од 12 часа се пресметува дневницата за таа држава.

НАПОМЕНА: Како обезбедена исхрана не се сметаат оброците што им се даваат на патниците за време на летот во авионот.

3.3. Издатоци за превоз

Согласно член 14 од Уредбата, издатоците за превоз на службено патување во странство, се пресметуваат во висина на цената од патничката тарифа за превоз, со средство, од оној вид и класа, што е одобрено да се користи на службено патување.

Издатокот за превоз во местото на службеното патување, се пресметува во висина на цената на користеното средство за јавен превоз.

По исклучок, издатокот за превоз со такси возило, се признава само за превоз, од аеродром, до местото на сместување и обратно.

Издатоците кои настануваат на службено патување во странство во врска со такси превоз, а се неопходни за исполнување на целта на службеното патување во странство, се пресметуваат во реален износ и се признаваат по одобрение од функционерот што раководи со органот или од него овластено лице, врз основа на доставено писмено образложение за потребата од покривање на службените трошоци и приложена соодветна документација.

Издатоците за користење на такси возила се признаваат доколку не постои можност за користење на возила од дипломатско – конзуларни претставништва на РС Македонија во државата во која се користи службениот превоз.

Деловни Информации бр. 8/2024

Во случај, кога заради прекин на патувањето со авион, трошоците за исхрана и сместување ги сноси авионската компанија **се исплатува 20%** од утврдената дневница, **односно 50%** ако ги сноси само трошоците за сместување.

Ако во цената на **билетот за патување со брод** се пресметани и трошоци за исхрана и ноќевање **се исплатува 20%** од утврдената дневница.

Издатоците за **користење на “кола за спиење”** на службено патување во странство се пресметуваат во висина од **50%** од утврдената дневница ако:

- патувањето трае непрекинато **најмалку 24 часа**;
- се патува ноќе **од 22 часот до 6 часот**;
- се патува **најмалку шест** часа ноќе, по 20 часот.

3.3.1. Сместување и исхрана на товар на субјектот

Доколку не се поднесе сметка за сместување, се смета дека сместувањето **не паѓа врз товар на субјектот** и дневницата се исплатува во висина од **50%** од утврдената со Решението, како надоместок за исхрана.

Во налогот за службено патување се наведува дали на работникот му се обезбедени бесплатно сместување, односно исхрана.

Се смета дека на работникот му е обезбедено бесплатно сместување односно бесплатна исхрана, ако издатоците за сместување, односно исхрана, ги поднесува странката од странската држава во која патува службено, односно не паѓаат на товар на субјектот.

Ако издатоците за сместување и исхрана не паѓаат на товар на субјектот, дневница не се исплатува.

3.4. *Издатоци за селидба*

Согласно член 17 од Уредбата, за селидбата во странство и од странство во Република Македонија и од една држава во друга, односно од едно место во друго на територијата на друга држава, во врска со пресметување на вработеното лице, се пресметуваат издатоците за најекономичен превоз на пред-

Деловни Информации бр. 8/2024

метите, што служат за лична потреба на лицето, кое се сели и на членовите на неговото семејство што ги издржува и тоа:

- 1) за лицето кое се сели – до 1.100 кџ. односно до 7 м3,
- 2) за брачниот другар – до 700 кџ. односно до 4 м3,
- 3) за секое дете – до 300 кџ. односно до 2 м3.

Вкупната маса на предметите не може да изнесува повеќе од 2.500 кг. односно 15,5 м³, зафатнина на простор.

Во вкупната маса на предметите се пресметува и масата на амбалажата.

На релациите на кои транспортираат бродови исклучиво за контејнерски превоз, се признаваат трошоците за 20 стопен контејнер од стан до стан.

Ако за тоа постојат оправдани причини, функционерот што раководи со органот, може да одобри превоз на предметите по воздушен каргопат, експресно со железница или со истото превозно средство со кое на предметите не може да изнесува повеќе од 18% од масата, односно 50% од таа маса, ако поради вонредни настани во странската држава од која лицето се сели, не постои можност за транспорт по друг пат, или ако се сели од земјите во развој, во кои не постои можност за поеконичен транспорт по друг основ.

Лицето што го користи правото на превоз на предмети по воздушен пат, не може да го користи и правото на превоз на предмети по копнен или воден пат.

Издатоците за превоз на предмети од станот до соодветното превозно средство, се пресметуваат врз основа на соодветна сметка.

3.5. Други издатоци

Согласно член 19 од Уредбата, издатоците за прибавување на патни исправи, за вакцинација и лекарски прегледи, а во врска со службеното патување и со селидба во странство, доколку Фондот за здравство не ги признае тие издатоци, се пресметуваат во реални износи.

Издатоците, што ќе настанат **во врска со корисењето на телефон** и телеграми, при службеното патување, а се неопходни за вршење на определени задачи и работи, се пресметуваат врз основа на соодветна сметка.

Деловни Информации бр. 8/2024

Издајоцијте кои настапуваат на службено патување во странство во врска со користење на интернет услуги, службена пошта, како и други неопходни издатоци за исполнување на целта на службеното патување во странство, се пресметуваат во реален износ и се признаваат по одобрение од страна на функционерот што раководи со органот или од него овластено лице, врз основа на доставено писмено образложение за потребата од покривање на службените трошоци и приложена соодветна документација.

Издајоцијте на делегација на Република Македонија во врска со изнајмување на простории и опрема за состаноци и плаќање на стенографски услуги, се пресметуваат врз основа на соодветна сметка.

Издајоцијте за превоз на лице што работи во странска држава со тешки климатски услови на членовите на неговото потесно семејство (брачниот другар и децата), за доаѓање на одмор во Република Македонија по најмалку 18 месеци престој во таа држава, како и за враќање, се пресметуваат во висина на цената од патничката тарифа за превоз со најекономично превозно средство.

Државијте со тешки климатски услови, се определуваат со посебен акт на Владата на Република Македонија.

НАПОМЕНА: Во Решението за службени патувања и селидби во странство дадено се земјите кои се прогласени за земји со тешки климатски услови.

Ако потесното семејство на лицето што работи во странство е во Република Македонија, му се признаваат издатоците на име надомест заради одвоен живот од семејството, во висина на надоместокот, утврден за одвоен живот на работниците во Република Македонија.

Времето подолго од 30 дена, поминало со семејството или без семејството во Република Македонија или со семејството надвор од Република Македонија, не се подразбира како време поминато одвоено од семејството и за тоа време не се признаваат издатоците на име надомест заради одвоен живот од семејството.

НАПОМЕНА: Овој надоместок се исплатува во денари.

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

4. УТВРДУВАЊЕ НА БРОЈОТ И ВИСИНАТА НА ДНЕВНИЦИТЕ

Утврдувањето на трошокот по основ на дневници за службени патувања во странство, се одвива на две нивоа и тоа:

- 1. Определување на бројот на дневниците;**
- 2. Определување на износот (вредноста) на дневниците.**

4.1. Определување на број на дневници

Согласно член 11 од Уредбата, пресметката на издатоците за службени патувања во странство преку дневница, се одредува и тоа:

- **Една дневница** – за секои 24 часа поминати на службено патување во странство и ако вкупното патување трае подолго од 12 часа;
- **Половина дневница** – за време од 12 часа (при еднодневен службен пат) поминати на службено патување во странство, како и во случај кога остатокот од времето во континуитет е подолго од 8 часа.

Основна работа при утврдување на висината на дневницата е определување на бројот на дневниците, што се определува врз основа на должината на престојот, односно поминатите часови на службен пат во странство од страна на вработениот.

Бројот на дневнициите зависи директно од должината на престојот на вработениот.

Станува збор за времетраењето на службеното патување во странска земја, за која е определено соодветното патување.

ПРИМЕР 1: Вработениот е упатен на службено патување во Белград – Србија. Патувањето е отпочнато од 06⁰⁰ часот на 31.03.2024 година, а вработениот се вратил (ја преминал границата на РМ при враќањето), во 22⁰⁰ часот на 04.04.2024 година.

Деловни Информации бр. 8/2024

Пресметка на број на часови на пат

Р.бр.	Дата	Од	До	Број на часови
1.	31.03.2024	06 ⁰⁰	24 ⁰⁰	18
2.	01.04.2024	00 ⁰¹	24 ⁰⁰	24
3.	02.04.2024	00 ⁰¹	24 ⁰⁰	24
4.	03.04.2024	00 ⁰¹	24 ⁰⁰	24
5.	04.04.2024	00 ⁰¹	22 ⁰⁰	22
Вкупно:				112

4.2. Пресметка на дневници

НАПОМЕНА: Пресметката на дневниците се врши исклучиво со делење на бројот на часовите со 24 (за утврдување на бројот на дневници).

1. Поминати часови на пат 112;
2. Број на дневници
 $(112 : 24) = 4,666$
(4-цели дневници);
3. Преостанати часови
 $(0,666 \times 24) = 16$ часа.

Доколку при утврдувањето на дневниците се добива не цел број, за остатокот под 24 часа се утврдува бројот на часови поминати на пат, за да се види дали вработениот го остварил правото на половина дневница (*над 8 часа за патување во кон-тинентот*).

НАПОМЕНА: Ако службено се патува во повеќе земји, на заминувањето се пресметува дневницата утврдена за државата во која започнува службеното патување, а при враќање се пресметува дневницата утврдена за државата, во која е завршено службеното патување.

**5. ПРЕСМЕТКА И КНИЖЕЊЕ НА
ДНЕВНИЦИ И ТРОШОЦИ ЗА
СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО СТРАНСТВО**

Согласно член 24 од Уредбата, врз основа на налогот за службено патување или селидба во странство, може да се исплати аконтација во висина на проценетите трошоци.

Издајтоцијте за службено патување во странство се признаваат врз основа на пресметката на дневните трошоци, која во рок од три дена од денот кога службеното патување е завршено, се поднесува во согласност со одредбите на оваа Уредба, со писмен извештај што го заверил надлежниот наредбодател.

НАПОМЕНА: Пресметката за патните трошоци и доказот за платениот износ за користениот превоз, хотел и за другите трошоци што се признаваат во согласност со оваа уредба, се приложува кон налогот за службено патување.

Ако при службеното патување посебно се плаќа резервација за превозот, аеродромска такса или превоз на багажот со автобус, кон пресметката на патните трошоци се приложуваат и потврдите за плаќањето на тие трошоци.

Ако во документот за издатокот што се приложува кон пресметката е искажан износот во национална валута, во која не е утврдена дневницата за таа земја, за пресметка и признавање на издатокот кон документот задолжително се приложува и писмен доказ за девизниот курс, по кој се конвертирани девизите.

Издатоците за селидба во странство се признаваат врз основа на пресметка на трошоците, која по завршената селидба, се поднесува во согласност со одредбите на оваа уредба, во рок од 30 дена од денот кога е завршена селидбата. **Кон пресметката на издајтоцијте за селидба се приложуваат:** увозната или извозната декларација, сметките за превоз на предмети, сметките за шпедитерски услуги, сметките за изнесување на предметите од станот и за внесување во станот, како и сметките за другите трошоци, во согласност со одредбите на уредбата.

Деловни Информации бр. 8/2024

5.1. Пример за пресметка на дневници за службено патување во Германија

1.	На 10.03.2024 година за службен пат за вработениот "ВВ" откупени се 500 ЕУР (500 x 61,6446)	30.822,00
2.	Исплатен аванс	45.000,00
3.	„ВВ“ на службен пат бил од 10.03 до 16.03.2024	7 дена
4.	За 7 дена од враќањето врз основа на приложени сметки за ноќевање и други документи направена е пресметка за дневниците	111.272,00

НАПОМЕНА: Дневниците за службени патувања за сите места во Германија е 87 Евра (за исплата 87 x 50% = **43,50 ЕУР**).
Хипотетичен курс на евро на 10.03.2024 = **61,6446**
Хипотетичен курс на евро на 16.03.2024 = **61,6904**

ПРЕСМЕТКА

за дневници и патни трошоци за службено патување
во Германија по патен налог број 65 од
10.03 до 16.03.2024 година од лицето „ВВ“

1. Број на дневници

Ред бр.	ОПИС	Ден, час на одење	Ден, час на враќање	Вкупно број на часови	Број на дневници
1	2	3	4	5	6
1	Вкупно време поминато на службен пат	10.03.2024 07 часот	16.03.2024 22 часот	159	7
а)	Во странство	10.03.2024	16.03.2024	159	7
б)	Во земјата	-	-	-	-

Број на дневници

1) Цели дневници = 159 часови : 24 = 6,625 6 цели

2) Остаток 0,625 (6,625 → 6) 0,625 x 24
= 15 часа 1 цела → → →

Вкупно: 7 цели дневници

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 8/2024

Бидејќи остатокот од континуираното службено патување е над 12 часа следува цела дневница (15 часа = 1 цела дневница).

2. Пресметка на дневниците и трошоците

Р.бр.	ОПИС	Количина	Валута	Износ во валута	Вкупно во валута (3 x 5)	Среден курс	Износ во денари (6 x 7)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Дневници						
а)	Во странство						
	- дневници	7	Еур	43,50	304,50	61,6446	18.771,00
	- сметка за ноќевање	6	Еур	120	720,00	61,6904	44.417,00
б)	Во земјата						
	- дневница	-	-	-	-	-	-
	- сметка за ноќевање	-	-	-	-	-	-
	Вкупно:				1.024,50		63.188,00
2..	Патни трошоци						
	Скопје – Франкфурт – Скопје (авион)		Ден	-	-	-	45.000,00
	Вкупно:		-	-	-	-	45.000,00
3.	Други трошоци		Еур	-	50,00	61,6904	3.084,00
	Вкупно:		-	-	-	-	3.084,00
4	Вкупно: (1+2+3)		-	-	1.074,50	-	111.272,00

НАПОМЕНА: Согласно член 10 став 1 алинеа 1 од Уредбата, дневницата се исплатува во висина од 50% од пропишаниот износ. Во истиот износ (50%) се исплатува и во случај да не е обезбедено сместување.

Деловни Информации бр. 8/2024**6. ПРЕСМЕТКА ЗА ИСПЛАТА**

1.	Вкупен износ на дневници (1.074,50x 61,6904)	66.286,00
2.	Исплатена аконтација (500 x 61,6446):	30.822,00
3.	- за исплата (1 - 2):	35.464,00
4.	- за враќање:	/
5.	Курсна разлика за исплата (1.074,50 – 500 = 574,50) (574,50 x 61,6904) – 35.441	(-23)
6.	Пресметани трошоци:	45.000,00
7.	Исплатена аконтација:	45.000,00
8.	- за враќање:	/
9.	Вкупно:	35.464,00
10.	- за исплата (3 + 5):	35.464,00
11.	- за враќање:	/

За исплатената аконтација, пресметката на дневниците и другите трошоци, како и за пресметка на помалку исплатена аконтација, се спроведува следното:

Книжење:

- 1) 108 – Останати парични средства 30.822,00
1000 - Трансакциска сметка 30.822,00
- за откупување на девизи;
- 2) 105 – Девизна благајна 30.822,00
108 – Останати парични средства 30.822,00
- иодицијални девизи;
- 3) 171 – Побарувања од вработени за аконтации за службени патувања 30.822,00
105 – Девизна благајна 30.822,00
- исплатена аконтација;

Деловни Информации бр. 8/2024

4) 171 – Побарувања од вработени за аконтации за службени патувања	45.000,00	
102 – Благајна <i>- за авионски карти ;</i>		45.000,00
5) 440 – Дневници за службени патувања и патни трошоци	111.272,00	
171 – Побарувања од вработени за аконтации за службени патувања <i>- за илаетен налог;</i>		111.272,00
6) 107 – Останати парични средства	39.328,00	
1000 - Трансакциска сметка <i>- ошкун на девизи (637,5 ЕУР x 61.6904)</i>		39.328,00
7) 105 – Девизна благајна	39.328,00	
107 – Останати парични средства <i>- иодианити девизи 637,5 ЕУР;</i>		39.328,00
8) 171 – Побарувања од вработени за аконтации за службени патувања	39.328,00	
105 – Девизна благајна <i>- ислаетена разлика за 637,5 ЕУР.</i>		39.328,00

ПРАВО И ЛЕГИСЛАТИВА

дипл. правник: Елена Јандриска

НЕПОДНЕСУВАЊЕ ГОДИШНА СМЕТКА И ПОСТАПКА НА БРИШЕЊЕ ОД РЕГИСТАР НА ТД

Со одредбите од Законот за трговски друштва ("Службен весник на РМ"), се пропишува обврската за поднесување годишна сметка и финансиски извештаи и последиците, односно бришењето на ТД од регистарот при ЦРМ.

ВОВЕД

Секој голем и среден трговец, трговците определени со закон, како и трговците кои вршат банкарски дејности, дејности на осигурување, трговците кои котираат на берза, како и трговците чии финансиски извештаи влегуваат во консолидирани финансиски извештаи на претходно наведените трговци имаат обврска за составување годишна сметка и финансиски извештаи.

Годишната сметка вклучува биланс на состојба и биланс на успех и објаснувачки белешки. Финансиските извештаи вклучуваат биланс на состојба и биланс на успех, извештај за промените во главнината, извештај за паричните текови, примените сметководствени политики и други објаснувачки белешки, подготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување од членот.

Тие составуваат годишна сметка и финансиски извештаи и во покус период во случај на статусни промени (присоединување, спојување, поделба), ликвидација, стечај и во други случаи определени со закон.

Деловни Информации бр. 8/2024

Годишната сметка и финансискиот извештај кои се однесуваат за иста деловна година и кои се подготвени согласно со одредбите на ЗТД и со прописите за Сметководство, треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка, односно загуба на друштвото за деловната година.

Годишната сметка и финансиските извештаи ги потпишува сметководителот, односно овластениот сметководител кој ги составил, при што го наведува датумот на нивното составување и потпишување и регистарскиот број, под кој е евидентиран во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија.

Формата и содржината на годишната сметка, ја пропишува министерот за финансии и не може да ја менува во текот на една фискална година.

1. ИЗГОТВУВАЊЕ И ДОСТАВУВАЊЕ НА ГОДИШНИ СМЕТКИ И ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

Рокот за изготвување на годишната сметка не може да биде подолг од два месеца по истекот на деловната година, освен ако надлежниот државен орган не го продолжи на три месеца.

По исклучок, трговците со сезонски карактер на дејност можат годишната сметка и финансиските извештаи да ги изготват за деловна година, којашто е различна од календарската година, за што министерот за финансии издава решение врз основа на посебно барање на трговецот. Со договорот за друштвото и со статутот може да се уреди, покрај годишната сметка и финансиските извештаи, да се изготвуваат и финансиски извештаи за покуси периоди од деловната година.

Годишната сметка се доставува до Централниот регистар до крајот на месец февруари наредната година, односно во рок од 60 дена од денот на отворањето на постапката за ликвидација или стечајна постапка или на настанувањето на статусна промена, а сметките изготвени за покуси периоди се доставуваат до крајот на наредниот месец, по истекот на последниот месец од пресметковниот период. Централниот регистар има обврска да ги обработува годишните сметки за потребите на Министерството за финансии.

Деловни Информации бр. 8/2024

По исклучок, годишната сметка во електронска форма, може да се достави до Централниот регистар и до 15 март наредната година. Надоместоците за поднесување се утврдуваат со тарифата на Централниот регистар.

Трговците кои нема да ги достават податоците од годишната сметка во роковите, плаќаат посебен надоместок, утврден со тарифата на Централниот регистар.

Податоците од годишната сметка составена и потпишана, кои до Централниот регистар се доставуваат во електронска форма се потпишуваат со електронски потпис на сметководителот, односно овластениот сметководител кој ја составил годишната сметка или на законскиот застапник на трговецот.

Секој голем и среден трговец е должен да ја достави годишната сметка до Централниот регистар само во електронска форма. Трговци поединци и трговски друштва, кои не вршеле никаква трговска дејност, односно дејност која според природата и обемот на дејствување, може да се смета за трговска во претходната година, се должни до Централниот регистар на Република Македонија покрај писмено известување дека не биле активни да достават и годишна сметка со податоци на пропишани обрасци, најдоцна до последниот ден од истекот на законскиот рок, за кој се поднесуваат годишните сметки, согласно со одредбите од законот. Над овие субјекти се спроведува постапка на утврдување на неактивен субјект.

1.1. Последици од неподнесена годишна сметка

Трговци поединци и трговски друштва кои не доставиле годишна сметка и писмено известување, дека не биле активни за последната деловна година до последниот работен ден од тековната година, се бришат од единствениот трговски регистар на начин и постапка определени со Законот за трговски друштва.

Централниот регистар на Република Македонија ги брише од единствениот трговски регистар, субјектите, за кои е утврдено дека три години по ред се неактивни субјекти.

Органот на управување, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи, е должен, по завршувањето на секоја деловна година, да изготви и извештај за работата на друштвото во претходната деловна година.

Деловни Информации бр. 8/2024

Трговците поединци или трговските друштва кои нема да поднесат годишна сметка и финансиски извештаи во законски утврдениот рок, се должни до Централниот регистар на Република Македонија да достават годишна сметка и финансиски извештаи со претходно извршена ревизија од овластен ревизор, најдоцна до 31 декември во тековната година.

2. ПОСТАПКА НА УТВРДУВАЊЕ НА СТАТУС НА НЕАКТИВЕН СУБЈЕКТ

Централниот регистар на Република Македонија, прибежува во својата евиденција, дека над субјектот се води постапка на утврдување на статус на неактивен субјект и електронски ја известува Управата за јавни приходи за секој субјект, за кој утврдил дека ги исполнува условите според Законот за трговски друштва.

Управата за јавни приходи поведува постапка на утврдување на статус неактивен субјект за субјектите.

Во постапката, Управата за јавни приходи утврдува дали во периодот за кој не била поднесена годишна сметка и финансиски извештаи субјектот:

- реализирал трансакции, по кој било основ, преку трансакциската сметка, отворена кај носител на платен промет (вклучително и ако е остварен само прилив на средства) или

- на друг начин располагаал со своите средства и имот, што Управата за јавни приходи го утврдила, при вршење на работите од нејзиниот делокруг на надлежност.

Во случај кога кај субјектот како должник постои одлив на средства или пренос на имот, по основ на присилна наплата, односно извршување, истото не може да се третира како активност на субјектот, во постапката на утврдување на статус на неактивен субјект.

Управата за јавни приходи донесува решение за утврдување на статус на неактивен субјект, доколку кај субјектот над кој спровела постапка, утврди дека не се исполнети условите, при што електронски веднаш го известува Централниот регистар на Република Македонија, дека на друштвото му е определен статус на неактивен субјект, заради негово евидентирање.

Деловни Информации бр. 8/2024

Ако Управата за јавни приходи, во постапка на утврдување на статус на неактивен субјект, констатира дека не се исполнети условите за неактивен, со решение го задолжува субјектот во рок од 30 дена од донесувањето на решението за деловната година, повторно да достави до Централниот регистар на Република Македонија, годишна сметка и финансиски извештаи, со претходно извршена ревизија од овластен ревизор.

Ако Управата за јавни приходи утврди дека постојат одредени отстапувања на податоците во годишната сметка и финансиските извештаи, доставени до Централниот регистар на Република Македонија во однос на податоците доставени до Управата за јавни приходи, со решение го задолжува субјектот во рок од 30 дена од донесувањето на решението за деловната година, повторно да достави до Централниот регистар годишна сметка и финансиски извештаи, со претходно извршена ревизија од овластен ревизор.

Доколку субјектот не достави во определениот рок годишна сметка и финансиски извештаи, се брише од трговскиот регистар.

3. ПОСТАПКА НА БРИШЕЊЕ НА НЕАКТИВНИ СУБЈЕКТИ ОД НАДЛЕЖЕН РЕГИСТАР

Централниот регистар на Република Македонија е должен во рок од 30 дена по настапувањето на условите за бришење на неактивен субјект, на својата веб страница да објави соопштение за тоа и да спроведе постапка за негово бришење.

Во соопштението се наведува називот на трговското друштво, неговиот ЕМБС и седиштето причината за бришење известувањето за правните последици од бришењето и рокот за постапување по известувањето. Истовремено со соопштението се повикуваат законските застапници, односно лицата и организациите овластени за управување, застапување и надзор на субјектот, содружниците, како и доверителите (овластени подносител), во рок од една година од денот на објавувањето на соопштението, да поднесат предлог за стечај, согласно со Законот за стечај или предлог за ликвидација, согласно со ЗТД и за тоа писмено да го известат Централниот регистар на Република Македонија.

Деловни Информации бр. 8/2024

За објавеното соопштение Централниот регистар на Република Македонија ја известува јавноста, најмалку преку еден печатен медиум кој излегува на целата територија на РСМ и на националниот радио и телевизиски јавен сервис.

Доколку во определениот рок Централниот регистар на Република Македонија, не добие известување за поднесен предлог за ликвидација, односно предлог за отворање на стечајна постапка од страна на овластен подносител, го брише субјектот и бришењето го објавува на својата веб страница, а кога се работи за трговски друштва, во објавата се повикуваат и содружниците, односно акционерите на бришаните друштва, да го распределат имотот на друштвото меѓу себе.

Доколку Централниот регистар на Република Македонија во рок од една година од истекот на рокот, не добие решение за отворање на стечајна постапка, односно не е отворена постапка за ликвидација, согласно со одредбите од Законот за трговски друштва, Централниот регистар на Република Македонија го брише субјектот и бришењето го објавува на својата веб страница, а кога се работи за трговски друштва, во објавата се повикуваат и содружниците, односно акционерите на бришаните друштва да го распределат имотот на друштвото меѓу себе.

Движниот имот на избришаните трговски друштва се распределува во рок од една година од денот на донесувањето на решението за бришење.

Паричните средства и недвижниот имот се распределуваат во рок од десет години од денот на донесувањето на решението за бришење.

Доколку по истекот на овие рокови не дојде до распределба на имотот на друштвото, односно до распределба на новопронајден имот, истиот се пренесува во сопственост на Република Македонија, со обврска движниот имот да се чува една година, а недвижниот имот и паричните средства десет години.

Во овој рок основачите имаат право во судска постапка да ја докажуваат сопственоста на имотот и да бараат враќање на истиот.

Централниот регистар на Република Македонија, секој месец на својата веб страница, објавува преглед на трговци поединци и трговски друштва, кои согласно со овој член се избришани од трговскиот регистар, во текот на претходниот месец, врз основа на кој надлежните органи и институциите постапуваат во рамките на нивните надлежности.

ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ

дипл.економист: *Марика Лекоска*

П Л А Т И ЗА МЕСЕЦ АВГУСТ 2024 ГОДИНА

<i>Просечна исплатена месечна БРУТО плата по вработен за 2024 година (за даноци и придонеси)</i>	<i>57.609,00</i>
<i>НАЈНИСКА основица за ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ 50% од просечна месечна бруто плата, исплатена во РМ за 2024 година, за образец (МПИН)</i>	<i>28.805,00</i>
<i>НАЈВИСОКА основица за пресметка на придонеси за 2024 година (16 просечни бруто плати – (16 x 57.609))</i>	<i>921.744,00</i>
<i>Даночно МЕСЕЧНО намалување за 2024 година</i>	<i>9.540,00</i>
<i>Дневница за службени патувања од 21.08.2024</i>	<i>3.314,00</i>
<i>Просечна исплатена месечна НЕТО плата по вработен за 2023 година</i>	<i>36.614,00</i>
<i>Просечна исплатена месечна БРУТО плата по вработен за 2023 година</i>	<i>54.916,00</i>

I. БРУТО И НЕТО ПЛАТИ

1. ПРОСЕЧНО ИСПЛАТЕНА МЕСЕЧНА БРУТО ПЛАТА ПО ВРАБОТЕН ЗА 2024 ГОДИНА

Просечно исплатена месечна **БРУТО** плата по работник во РС Македонија, за 2024 година, изнесува:

57.609,00 денари.

Просечната плата се користи за утврдување на најниската и највисоката основица за пресметка на придонесите од задолжително социјално осигурување и тоа за пресметките за плата, кои се однесуваат за период **ЈАНУАРИ - ДЕКЕМВРИ 2024 година.**

Деловни Информации бр. 8/2024

**2. НАЈНИСКА ОСНОВИЦА ЗА ПРЕСМЕТКА
НА ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ**

2.1. Најниска основица за вработени лица

Согласно член 15 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување ("Службен весник на РМ" 142/08...171/17; 35/18; 247/18, 251/22), **Основица** за пресметување и плаќање на придонесите од плата, односно основица за осигурување за тековната година, *не може да биде ѝониска од 50% од просечна плата по работник во РС Македонија, објавена во Јануари во ѝековнаѝа година*, според податоците на ДЗС, која за 2024 година, изнесува:

28.805,00 денари (57.609,00 x 50%).

2.2. Најниска основица за самовработени лица

САМОВРАБОТЕНИ ЛИЦА – вршиѝел на самосѝојна економска дејносѝ (ѝаксисѝи, занаетѝии)

28.805,00 денари;

САМОВРАБОТЕНИ ЛИЦА – вршител на професионална и друга интелектуална дејност (адвокаѝи, ноѝари, извршиѝели)

57.609,00 денари;

САМОВРАБОТЕНИ ЛИЦА – вршиѝел на ѝрофесионална и друга инѝелекѝуална дејносѝ (адвокаѝи, ноѝари, извршиѝели) до исѝекоѝ на ѝрваѝа година на оѝѝочнување на дејносѝ:

28.609,00 денари.

**3. НАЈВИСОКА ОСНОВИЦА ЗА ПРЕСМЕТКА
НА ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ**

3.1. Највисока основица за вработени лица

Согласно член 16 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, **НАЈВИСОКА месечна основица** за пресметување и уплата на придонесите за примањата од работен однос е износот **од (16) шеснаесет просечни плати**, кој износ за 2024 година, изнесува:

921.744,00 денари (16 x 57.609,00 денари).

Деловни Информации бр. 8/2024

3.2. Највисока основица за самовработени лица

НАЈВИСОКА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА за пресметување и уплата на придонесите за самовработено лице е износот од (12) дванаесет просечни плати.

691.308,00 денари (12 x 57.609,00 денари).

3.3. Највисока основица за вработени лица за извршен член на одбор на директори, Член на управен одбор, односно управител во трговско друштво

НАЈВИСОКА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА за пресметување и уплата на придонесите за примањата на Извршен член на одбор на директори во трговско друштво, член на управен одбор во трговско друштво, односно управител во трговско друштво, е износот од (16) шеснаесет просечни плати, кој за 2024 година, изнесува.

921.744,00 денари (16 x 57.609,00 денари).

3.4. Највисока основица за лице корисник на паричен надоместок, за време на привремена невработеност

Највисока месечна основица за пресметување и уплата на придонеси за тековната година за лице корисник на паричен надоместок за време на привремена невработеност, **изнесува 80% од просечната плата** по работник во Република Македонија објавена во јануари во тековната година, според податоците на Државниот завод за статистика.

46.087,00 денари (57.609,00 денари x 80%).

НАПОМЕНА: На износот, повисок од највисоката месечна основица, не се пресметуваат и уплатуваат придонеси, додека на разликата над највисоката основица се пресметува Данок на личен доход.

Деловни Информации бр. 8/2024

**4. ПРЕГЛЕД НА НАЈНИЗОК И НАЈВИСОК
ИЗНОС НА ПРИДОНЕСИ**

ПРИДОНЕСИ	Сџај- ка	Најнизок износ	Највисок износ
Придонес за пензиско и инвалидско осигурување за месец АВГУСТ 2024 година , по вработен	18,8%	5.415,00	173.288,00
Придонес за здравствено осигурување за месец АВГУСТ 2024 година по вработен	7,5%	2.160,00	69.131,00
Придонес за вработување за месец АВГУСТ 2024 година по вработен	1,2%	346,00	11.061,00
Придонес за професионално заболување за месец АВГУСТ 2024 година , по вработен.	0,5%	144,00	4.609,00
ВКУПНО ПРИДОНЕСИ:	28%	8.065,00	258.089,00

**4.1 Придонес за сџажна осигурување
што се смета со зголемено траење**

Придонес за стажот на осигурување што се смета со зголемено траење	Стапка 2020- 2024
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 18 месеци	9,4%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 17 месеци	7,83%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 16 месеци	6,27%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 15 месеци	4,7%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 14 месеци	3,13%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 13 месеци	1,57%

Деловни Информации бр. 8/2024

5. МИНИМАЛНА ПЛАТА

Согласно Законот за минималната плата во РМ (“Службен весник на РМ” 11/12; 30/14; 100/14 пт; 180/14; 81/15; 129/15; 132/17; 140/18; 124/19; 239/19; 41/22), висината на минималната плата во Република Македонија:

<i>Р.бр</i>	<i>Период на важност</i>	<i>Нето</i>	<i>Бруто</i>	<i>Сл. Весник на РСМ</i>
1.	01.01.2020 – 31.03.2020	14.500,00	21.107,00	239/2019 Закон
2.	01.04.2020 – 30.06.2020	14.500,00	21.107,00	88/2020 Уредба
2.	01.07.2020 – 31.03.2021	14.934,00	21.776,00	75/2020 Објава
3.	01.04.2021 – 31.03.2022	15.194,00	22.146,00	80/2021 Објава
4.	01.03.2022 – 28.02.2023	18.000,00	26.422,00	41/2022 Закон
5.	01.03.2023 – 29.02.2024	20.225,00	29.739,00	558/2023 Објава
6.	01.03.2024 - 28.02.2025	22.567,00	33.352,00	68/2024 Објава бр.08-2930/1

6. ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА ДАНОК НА ЛИЧЕН ДОХОД

6.1. Сџајки за пресметување на данок на личен доход (од 01.01.2023 до 31.12.2024 година)

Согласно член 11 од Законот за данок на личен доход (“Службен весник на РМ” 241/2018; 275/19; 290/20, 85/21, 274/22) данокот на личен доход за доход од работа, се пресметува со примена на две даночни стапки, согласно даночната основа и тоа:

- Пройшана сџајка во износ од 10% или*
- Пресметана сџајка од 11,111%.*

6.2. Даночно намалување

Согласно член 10 став 1 точка 2 од Законот за Данок на личен доход, *Даночното намалување за 2024* година, на месечно и годишно ниво, изнесува:

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 8/2024

Период	2024 година
Месечно	9.540,00
Годишно	114.480,00 (9.540 x 12)

7. СТАПКА НА ТРОШОЦИ НА ЖИВОТ – ИНФЛАЦИЈА- И ПРАВО НА ПОРАСТ НА ПЛАТИТЕ

Врз основа на член 10 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на РМ” 70/94... 202/19) *Министерството за труд и социјална политика, објавува:*

1. Стапката на трошоците за живот за месец ЈУЛИ/2024 година во однос на месец ЈУНИ/2024 , според податоците на ДЗС бр.4.1.24.67 од 29.07.2024 година, изнесува: (0,7%)
2. Исплатата на платите за месец ЈУЛИ/2024 во однос на месец ЈУНИ/2024 година, изнесува: (0,35%) .

8. РАБОТНИ ЧАСОВИ КОИ СЕ КОРИСТАТ ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА РАБОТНИОТ СТАЖ

Работните часови за месец **АВГУСТ/2024** година, изнесуваат:

176 часа.

9. ПРОСЕЧНА БРУТО ПЛАТА ЗА 2024 година

9.1. Просечна исплатена месечна БРУТО плата по вработен за месец VI/2024), а се однесува за месец АВГУСТ/2024 година, изнесува:

62.964,00 денари,

Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.24.75 од 21.08.2024).

9.2. Просечна исплатена месечна БРУТО ПЛАТА по вработен во претходните три месеци (IV-V-VI/2024 година), а се однесува месец АВГУСТ/2024 година изнесува:

62.231,00 денари,

(Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.24.75 од 21.08.2024).

Деловни Информации бр. 8/2024

10. ПРОСЕЧНА НЕТО ПЛАТА ЗА 2024 година

10.1. Просечна исплатена месечна НЕТО плата по вработен за месец (VI/2024), а се однесува за месец АВГУСТ/2024 година, изнесува:

41.939,00 денари,

Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.24.74 од 21.08.2024).

10.2. Просечна исплатена месечна НЕТО ПЛАТА по вработен во претходните три месеци (IV-V-VI/2024 година), а се однесува месец АВГУСТ/2024 година изнесува:

41.424,00 денари,

(Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.24.74 од 21.08.2024).

II. НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТА

11. Надоместоци од плата за ПРАВНИ ЛИЦА ОСНОВАНИ СО ЈАВЕН КАПИТАЛ правни лица со повеќе од 49% јавен капитал

Просечна исплатена месечна нето плата по вработен за месец (VI/2024), а се однесува за месец АВГУСТ/2024 година, изнесува:

41.939,00 денари,

Согласно член 9 од Законот за исплата на платите во РМ, работодавецот може да врши исплата на следните надоместоци, согласно **ОСНОВИЦАТА од 41.939,00 денари:**

Деловни Информации бр. 8/2024
За ЈАВНИ правни лица

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР
25.163,00 денари (60% од основицата) (41.939,00 x 60%) Се пресметува и плаќа Данок на личен доход 11,1111%
ОТПРЕМНИНАТА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ НА РАБОТНИК ВО ПЕНЗИЈА
83.878,00 денари (двократен износ од основицата) (2 x 41.939,00) Ослободен од Данок на личен доход до 83.878,00 денари
ОДВОЕН ЖИВОТ ОД СЕМЕЈСТВОТО
25.163,00 денари (60% од основицата) (41.939 x 60%) Ослободен од Данок на личен доход до 25.163,00 денари.

12. Надоместоци од плаќа за ПРИВАТЕН СЕКТОР

Просечна исплатена месечна **НЕТО ПЛАТА** по вработен во претходните три месеци (IV-V-VI/2024 година), а се однесува за месец **АВГУСТ/2024 година, изнесува:**

41.424,00 денари

Износот **41.424,00 денари**, претставува **ОСНОВИЦА** за пресметување на следните надоместоци за **ПРИВАТНИ правни лица:**

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР
НАЈНИЗОК износ за исплата на Регрес за годишен одмор за месец АВГУСТ/2024 година , се исплатува во висина од најмалку 40% од основицата , под услов работникот да работел најмалку 6 месеци во календарската година, кај ист работодавач и изнесува:
16.570,00 денари во НЕТО износ (41.424,00 x 40%)
<u>Согласно колективен договор на ниво на дејност или КД на ниво на работодавач може да се утврди регрес во поголем износ од износот согласно ОКДПСОС.</u>

Деловни Информации бр. 8/2024

<p>ДАНОЧНО ПРИЗНАТ РАСХОД ВО ДАНОЧЕН БИЛАНС 50.371,00 денари (62.964,00 x 80%)</p> <p>(80% од просечна месечна БРУТО плата по работник во РМ, објавена до денот на исплата)</p> <p>Се пресметува и плаќа Данок на личен доход по ставка од 11,111%</p>
<p>ОТПРЕМНИНА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ НА РАБОТНИК ВО ПЕНЗИЈА</p> <p>82.848,00 денари</p> <p>(двокраен износ од основницата (2 x 41.424) Ослободен од Данок на личен доход до 82.848,00 денари.</p>
<p>ЈУБИЛЕЈНА НАГРАДА</p> <p>41.424,00 денари</p> <p>(во висина на основницата), за најмалку 10 години поминаа кај исти работодавец</p> <p>Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход 11,111%</p>
<p>ОДВОЕН ЖИВОТ ОД СЕМЕЈСТВОТО</p> <p>24.854,00 денари</p> <p>60% од основницата – (60% од 41.424,00) Ослободен од Данок на личен доход до 24.854,00 денари.</p>
<p>ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО ЗЕМЈАТА</p> <p>3.314,00 денари</p> <p>8% од основницата (8% од 41.424,00) Ослободен од Данок на личен доход до 3.314,00 денари.</p>
<p>ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО СТРАНСТВО</p> <ul style="list-style-type: none">➤ 50% од утврдена дневница, ако се поднесе сметка за сместување, како и во случаи, кога сместувањето не паѓа на товар на органот на Управата;➤ 20% од утврдена дневница, ако издатоците за сместувањето и исхраната, не паѓаат на товар на органот на управата; и➤ 5% од утврдена дневница, ако издатоците за стручно оспособување и усовршување не паѓаат на товар на органот на државната управа, а престојот е над 30 дена. Под стручно усовршување се подразбира посета на семинари, курсеви, симпозиуми и други видови средби, организирани во странство на мултилатерална и билатерална основа.

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 8/2024

ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА РАБОТНИК
124.272,00 денари во висина од ТРИ основици (3 x 41.424,00) Ослободен од Данок на личен доход до 124.272,00 денари.
ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА ЧЛЕН НА СЕМЕЈСТВО
82.848,00 денари во висина од ДВЕ основици (2 x 41.424,00 денари) Ослободен од Данок на личен доход до 81.848,00 денари.
ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА ЕЛЕМЕНТАРНИ НЕПОГОДИ
41.424,00 денари (во висина на основицајќа) Ослободен од Данок на личен доход до 41.424,00 денари.
КОРИСТЕЊЕ НА СОПСТВЕНО ВОЗИЛО ЗА СЛУЖБЕНИ ЦЕЛИ
(во висина до 30% од цената на литар гориво за соодветно возило по поминат километар). Ослободено од Данок на личен доход во висина, најмногу до 3.500,00 денари по возило, месечно.
НАДОМЕСТ ПРИ СЕЛИДБА НА ВРАБОТЕН ЗА ПОТРЕБИТЕ ЗА РАБОТОДАВАЧОТ
(во висина на стварни трошоци) Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,1111%
ТРОШОК ЗА ОРГАНИЗИРАНА ИСХРАНА ЗА АВГУСТ/2024
7.323,00 денари (во висина од 20% од просечна нето плата, исплатена во претходната 2023 година (36.614,00 x 20%) Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход НАД 7.323,00 денари.
НЕПРЕКИНАТО БОЛЕДУВАЊЕ ПОДОЛГО ОД 6 МЕСЕЦИ
(поради повреда на работа и професионално заболување) 41.424,00 денари; Во висина од една просечна месечна нето плата исплатена по работник во РСМ за последните три месеци. Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,1111%

Деловни Информации бр. 8/2024

13. НАЈВИСОК ИЗНОС НА НАДОМЕСТ ЗА БОЛЕДУВАЊЕ
што го исплатува Фондош за здравствено осигурување

Согласно член 17 од Законот за здравствено осигурување („Службен весник на РМ“ 25/00...77/21; 60/23, 154/23), највисокиот износ на надоместокот за боледување што се исплаќа на товар на ФЗО во 2024 година, изнесува **ЧЕТИРИ просечни месечни нето плати** исплатени во РМ во претходната 2023 година изнесува:

146.456,00 денари. (4 x 36.614,00 денари).

14. НАЈВИСОК ИЗНОС НА ПЕНЗИЈА за 2024 ГОДИНА

Највисокиот износ на пензија, според статистичките податоци на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување за 2024 година, изнесува:

69.803,00 денари.

15. РЕФУНДИРАЊЕ НА СРЕДСТВАТА
за ујлашени придонеси за ИНВАЛИДНИ ЛИЦА

Согласно Упатството за начинот на пресметка и исплата на плати и поврат на придонеси од задолжително социјално осигурување за вработени во заштитни друштва, инвалидни лица кога самостојно вршат дејност како трговци-поединци и други работодавачи кои имаат вработено инвалидно лице, МТСП врши рефундирање на уплатените средства до висина не поголема од 2 (две) **просечни нето ујлаши исплаќени во РМ во претходниот месец**, кој за **месец АВГУСТ 2024 година** изнесува (2 x 41.252,00 денари)

82.504,00 денари.

16. МЕСЕЧЕН НАДОМЕСТОК
на членови на Орѓани на управување

Согласно член 9 став 1 точка 4 од Законот за данок на добивка („Службен весник на РМ“ 25/00...199/23), **МЕСЕЧНИОТ** надоместок на членовите на органи на управување се исплатува во **висина од 50%** од **Просечнашa Бруто ујлаша, исплаќена во претходнашa 2023 година во РСМ во висина од:**

27.458,00 денари (50% од 54.916,00 денари).

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 8/2024

17. Надоместѝци на ѝлајѝа за време на БОЛЕДУВАЊЕ ПРИВАТЕН секѝор

Согласно член 31 од Општиот колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ“ 150/12; 189/13; 115/14 пт; 119/15; 150/16), работникот има право на *надоместѝ на ѝлајѝа – боледување* – која се исплатува од страна на работодавачот и тоа:

Времетраење на боледување	Право на надомест
До 15 дена	70% од основицата
Над 15 дена, почнувајќи од првиот ден на боледувањето, за сите денови	90% од основицата
Над 30 дена, кога боледувањето го плаќа работодавачот	90% од основицата

ОСНОВИЦА, просечен месечен износ на исплатена плата на која е ѝлајѝен ѝридонес за здравсѝвено осигурување за ѝоследниѝе 12 месеци.

18. ИСПРАТНИНА ПРИ ТЕХНОЛОШКИ ВИШОК

Согласно член 97 од Законот за работни односи (“Службен весник на РМ” 62/05...27/16; 120/18; 110/19; 267/20; 151/21; 288/21; 111/23), во случај на откажување на договорот за вработување од деловни причини (*технолошки вишок*), работодавачот е должен на работникот да му исплати *исѝрајѝнина*, во следните случаи:

Години ѝоминајѝи во рабојѝен однос	Висина на ѝлајѝа
До 5 години	Една плата
Од 5 до 10 години	Две и пол плати
Од 10 до 15 години	Три и пол плати
Од 15 до 20 години	Четири и пол плати
Од 20 до 25 години	Шест плати
Над 25 години	Седум плати

Деловни Информации бр. 8/2024

<i>Испратнина за 2024</i>	<i>Просечна Нето плата по работник во претходниот месец</i>	<i>Најнизок износ на испратнина</i>
1	2	3 (2x50%)
<i>ЈАНУАРИ/2024</i>	<i>38.843,00</i>	<i>19.422,00</i>
<i>ФЕВРУАРИ/2024</i>	<i>38.359,00</i>	<i>19.180,00</i>
<i>МАРТ/2024</i>	<i>39.998,00</i>	<i>19.999,00</i>
<i>АПРИЛ/2024</i>	<i>39.542,00</i>	<i>19.771,00</i>
<i>МАЈ/2024</i>	<i>39.276,00</i>	<i>19.638,00</i>
<i>ЈУНИ/2024</i>	<i>40.496,00</i>	<i>20.248,00</i>
<i>ЈУЛИ/2024</i>	<i>41.085,00</i>	<i>20.543,00</i>
<i>АВГУСТ/2024</i>	<i>41.252,00</i>	<i>20.626,00</i>

НАПОМЕНА 1: Просечната нето плата на работникот во последните шест месеци пред отказот и истата **да не биде помала од 50%** од просечната нето плата исплатена по работник во РМ, во последниот месец пред отказот.

НАПОМЕНА 2: *Работен однос, се смейќа* времето поминато во работен однос *кај исти работодавач и работниот однос кај претходниот работодавач*, на кој поради настаната-та статусна промена, правен следбеник е последниот работо-давач.

НАПОМЕНА 3: Испратнината се исплатува со денот на престанокот на работниот однос.

НАПОМЕНА 4: Не се пресметува и плаќа Данок на личен доход.

19. НАДОМЕСТОК ЗА ПРАКТИКАНТСКА РАБОТА

Согласно член 8 од Законот за Практиканство (Службен весник на РС Македонија, 98/19, 103/21), практикантот за време на практикантската работа кај работодавачот, **има право на МЕСЕЧЕН надоместок, кој се исплатува од страна на работодавачот.**

Висината на месечниот надоместок **се утврдува во НЕТО износ за полно работно време** во зависност од времетраењето на периодот на практикантската работа и тоа:

*** Од 42% до 74% од МИНИМАЛНАТА НЕТО ПЛАТА, за практикантска работа ДО ТРИ месеци; и**

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 8/2024

*** Во висина на МИНИМАЛНАТА НЕТО ПЛАТА утврдена согласно со Закон, за практикантска работа НАД ТРИ месеци, сметано од четвртиот месец.**

Минимална НЕТО плата 22.567,00 денари.

Се пресметува и плаќа:

- Придонес врз основа на инвалидност и телесно оштетување, причинето со повреда на работна или професионална болест од 4% од основицата за пресметка на придонеси и даноци од плата.
- Додолжителен придонес за задолжително здравствено осигурување за случај на повреда на работна и професионално заболување од 0,5% од основицата за пресметка на придонеси и даноци од плата.
- Данок на личен доход во висина од 11,1111%.

20. НАДОМЕСТОК ЗА ПРАКТИЧНА ОБУКА НА УЧЕНИЦИ И СТУДЕНТИ

Согласно член 12 став 1 точка 14 од Законот за данок на личен доход, данокот на доход, не се плаќа за:

Надоместокот за практична обука на ученици и студенти, во висина до 8.000 денари месечно:

Во случај на исплата на надоместокој за практична обука на ученици и практична настава на студенти, над 8.000 денари се пресметува и плаќа Данок на личен доход во висина од 11,1111%.

Согласно член 8 став 1 точка 1 од Законот за придонеси, учениците и студентите се обврзани за плаќање придонес врз основа на инвалидност и телесно оштетување, причинето со повреда на работа или професионална болест за време на практична обука од 4%, а обврската за пресметка и уплата на придонесот, паѓа на товар НА УСТАНОВАТА ОД ОБЛАСТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО.

21. ПЛАТЕНО ОТСУСТВО ОД РАБОТА (ПЛАТЕН ОДМОР)

Согласно член 24 од Општиот Колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ” 150/12; 189/13; 119/15; 150/16), работникот има право на платен одмор заради лични и семејни околности **до 7 работни дена, во текот на годината** во следните случаи:

Деловни Информации бр. 8/2024

- за склучување на брак 3 дена
- за склучување брак на дете 2 дена
- за раѓање или посвојување дете 2 дена
- за смрт на сопружник или дете 5 дена
- за смрт на родител, брат, сестра 2 дена
- за смрт на родител на сопружник 2 дена
- за смрт на дедо или баба 1 ден
- за полагање на стручен или друг испит за потребите на работодавачот до 3 дена
- за елементарните непогоди до 7 дена

Во случај на прогласување на вонредна состојба или кризна состојба поради елементарни или друг вид на непогоди прогласени со Одлука на Владата на Република Македонија или друг надлежен Орган или Институција, работодавачот може на работникот кој работи во правните субјекти односно живее во подрачјата погодени од временските или елементарни непогоди да одобри и поголем број на слободни денови за периодот кој е опфатен согласно Одлуката за прогласување на вонредна или кризна состојба поради елементарни или друг вид на непогоди, донесена од страна на Владата на Република Македонија или друг надлежен Орган или Институција.

Во случаите од став (1), отсуството од работа се обезбедува и се користи во деновите на траењето на основа на која се остварува, без оглед на барањето на процесот на работа.

22. ДОДАТОЦИ НА ПЛАТА

Согласно член 24 од Општиот Колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ” 150/12; 189/13; 119/15; 150/16), **основната плата на работникот, се зголемува по час, најмалку за:**

• Прекувремена работа.....	35%
• Работа ноќе.....	35%
• Работа во три смени	5%
• Работа во ден на неделен одмор.....	50%

За работа во денови на празници и неработни денови утврдени со закон, работникот има право на надомест на платата, што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа зголемена за **50%**. Додатоците меѓусебно **не се исклучуваат**.

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 8/2024

Правото на зголемен надоместок по основ на работа во три смени, работникот го остварува само за ефективно помина-
то работно време, во смени.

Основната плата на работникот, се зголе-мува за 0,5% за секоја година работен стаж (МИНАТ ТРУД)

**23. ДОДАТОЦИ НА ПЛАТА ЗА РАБОТА
ВО НЕДЕЛА И ПРАЗНИЦИ**

ДОДАТОЦИ НА ПЛАТА	ЗАКОН ЗА РАБОТНИ ОДНОСИ	ЗАКОН ЗА ТРГОВИЈА
Работа во НЕДЕЛА	50% - Додаток за недела 100% - Дневница 150% 1,5 Дневници	100% - Додаток за недела 100% - Дневница 200% 2 - Дневници
Работа во НЕДЕЛА/ПРАЗНИК (чл.2 и чл.4 од ЗП)	50% - Додаток/недела 50% - Додаток/празник 100% - Дневница 200% 2 Дневници	100% - Додаток за недела 100% - Додаток / празник 100% - Дневница 300% 3 Дневници
Работа во ПОНЕДЕЛНИК продолжен ден на празник во НЕДЕЛА (чл. 2 од од ЗП)	50% - Додаток за празник 100% - Надоместок за празник 100% - Дневница 250% 2,5 Дневници	100% - Додаток за празник 100% - Надоместок за празник 100% - Дневница 300% 3 Дневници
Работа во ПРАЗНИК РАБОТЕН ДЕН (чл. 2 од ЗП)	50% - Додаток за празник 100% - Надоместок за празник 100% - Дневница 250% 2,5 Дневници	100% - Додаток за празник 100% - Надоместок за празник 100% - Дневница 300% 3 Дневници
Работа во ПРАЗНИК РАБОТЕН ДЕН (чл. 4 од ЗП)	50% - Додаток за празник 100% - Надоместок за празник 100% - Дневница 250% 2,5 Дневници	50% - Додаток за празник 100% - Надоместок за празник 100% - Дневница 250% 2,5 Дневници

Деловни Информации бр. 8/2024

24. НАДОМЕСТ ОД ПЛАТА ЗА ЈАВЕН СЕКТОР

Согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2024 година (“Службен весник на РМ” 283/23), на буџетските корисници, им се исплатуваат следните надоместоци:

<p>НАДОМЕСТОК ЗА ОДВОЕН ЖИВОТ ОД СЕМЕЈСТВОТО 12.427,00 денари (30% од просечна Месечна Нето плата, исплатена во РМ во претходни три месеци) (30% x 41.424,00) (Ослободен од Данок на личен доход до 12.427,00 денари);</p>
<p>ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА РАБОТНИК 83.878,00 денари (двокраен износ на просечна месечна нето плата по работник во Републиката, објавена на деној на исплата) (2 x 41.939,00) (Ослободен од Данок на личен доход до 83.878,00 денари);</p>
<p>ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА ЧЛЕН НА СЕМЕЈСТВО 41.939,00 денари (во висина на просечна месечна нето плата по работник во Републиката, објавена на деној на исплата) (Ослободен од Данок на личен доход до 41.939,00 денари);</p>
<p>ЈУБИЛЕЈНА НАГРАДА НЕ Е ПРОПИШАНА (за најмалку 10 години работа кај исти работодавач) (Согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2024 година).</p>
<p>ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО ЗЕМЈАТА НЕ СЕ ПРОПИШАНИ. (Согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2024 година од 01.01.2024 година)</p>
<p>ОТПРЕМНИНА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ НА РАБОТНИК ВО ПЕНЗИЈА 83.878,00 денари (2 x 41.939,00) (двокраен износ од просечна Месечна Нето плата, по работник, исплатена во РМ до деној на исплата. Ослободен од Данок на личен доход до 83.878,00 денари.</p>

Деловни Информации бр. 8/2024

<p>РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР</p> <p>(Согласно член 21 од Општ Колективен договор за за јавен сектор (“Службен весник на РСМ” 154/23), вработениот регресот за годишен одмор за 2024 година, се исплатува во висина од најмалку 30% од основицата која претставува просечна месечна нето плата по работник во РСМ исплатена во претходна година под услов вработениот да работел најмалку шест (6) месеци, во календарската година кај работодавачот и изнесува:</p> <p>10.984,00 (во нето износ) (36.614,00 x 30%)</p>
<p>НОВОГОДИШЕН НАДОМЕСТОК НЕ Е ПРОПИШАН.</p> <p>(Согласно Законот за извршување на БУЏЕТОТ на РМ за 2024 година),</p>
<p>НАДОМЕСТ ЗА БОЛЕДУВАЊЕ ПОДОЛГО ОД 6 МЕСЕЦИ</p> <p>Согласно член 14 од Законот за Извршување на Буџетот за 2024 година, во висина од една просечна месечна нето плата (во Органот каде што е вработен). (Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,111%).</p>
<p>НАДОМЕСТ НА ТРОШОЦИ ЗА СЕЛИДБА ЗА ПОТРЕБИТЕ НА РАБОТОДАВАЧОТ</p> <p>(во висина на стварни направени трошоци). (Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,111%).</p>
<p>НАДОМЕСТ НА ТРОШОЦИ ЗА ХРАНА И ПРЕВОЗ ЗА ЛИЦА ВОЛОНТЕРИ ЗА АВГУСТ/2024</p> <p>8.237,00 денари (54.916,00 x 15%)</p> <p>(во висина од 15% од просечна месечна бруто плата, исплатена во 2023 година): Ослободен од Данок на личен доход до 8.237,00 денари.</p>

Деловни Информации бр. 8/2024

**ВРЕДНОСТА НА БОДОТ ЗА ПЛАТИТЕ НА
ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ** за 2024 година изнесува:
81,60 денари

Согласно Одлуката за утврдување на вредноста на бодот за платите на државните службеници (“Службен весник на РМ” 16/2024).

Просечна месечна БРУТО плата исплатена по вработен за Шифра 84-Јавна управа и одбрана за **ЈАВЕН СЕКТОР** - (за задолжително социјално осигурување) за VI/2024 година, се однесува за месец **АВГУСТ/2024** година изнесува:

34.158,00 денари (50% од 68.316,00)

**25. Надоместоци на иланда за време на
БОЛЕДУВАЊЕ за ЈАВЕН сектор**

Согласно член 19 од Општиот колективен договор за јавен сектор на РС Македонија („Службен весник на РСМ” 154/23), работникот има право на *надомест на иланда – боледување* – која се исплатува од страна на работодавачот и тоа:

Времетраење на боледување	Право на надомест
До 7 дена	70% од основицата
До 15 дена	80% од основицата
Од 15 до 21 ден	90% од основицата
за професионално заболување и повреда на работа, давање крв, бременост и раѓање	100% од основицата

ОСНОВИЦА: Просечна бруто иланда на работнички во последните 12 месеци. Доколку работнички во тој период не примал иланда, основица за пресметка е висината на најниската основна бруто иланда, исплатена на ниво на сектор, оддел или група.

26. Додајтоци на иланда ЈАВЕН СЕКТОР

Согласно член 16 од Општиот Колективен договор за **ЈАВЕН СЕКТОР** на РМ („Службен весник на РМ” 154/23), основната плата на работникот се зголемува по час, најмалку за:

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 8/2024

• Прекувремена работа.....	35%
• Работа ноќе.....	35%
• Работа во три смени	5%
• Работа во ден на неделен одмор.....	50%

За работа во денови на празници и неработни денови утврдени со закон, работникот има право на надомест на платата, што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа **зголемена за 50%**.

Додатоците меѓусебно не се исклучуваат.

Правото на зголемен надоместок по основ на работа во смени, работникот го остварува само за деновите кога работи во три смени организирани со периодично менување во рамките на вкупните 24 часа.

Согласно член 17 од ОКДЈС сновната бруто плата на работникот се зголемува за 0,5% за секоја навршена година работен стаж, а најмногу до 20%.
--

27. ПРИМЕРИ ЗА ПРЕСМЕТКА НА ПЛАТА ЗА 2024 ГОДИНА

27.1. Пресметка на МИНИМАЛНА ПЛАТА ВО НЕТО износ,

1. НЕТО ПЛАТА	22.567,00
2. Даночно намалување за 2024 година	9.540,00
3. Основица за данок на доход (1 - 2)	13.027,00
4. Данок на доход со 10% (3 x 11,1111%)	1.447,00
5. Бруто плата 1 (1 + 4)	24.014,00
6. БРУТО ПЛАТА II (24.014 x 1,3889)	33.352,00
7. Придонес за задолжително ПИО (6 x 18,8%)	6.270,00
8. Придонес за здравствено осигурување (6 x 7,5%)	2.501,00
9. Придонес за вработување (6 x 1,2%)	400,00
10. Придонес за дополнително (6 x 0,5%)	167,00
11. Вкупно придонеси (7 +8 + 9 +10)	9.338,00
12. Бруто плата намалена за придонеси (6 - 11)	24.014,00
13. Даночно намалување за 2024 година	9.540,00
14. Основица за данок на доход (12-13)	14.474,00
15. Данок на доход (14 x 10%)	1.447,00
16. НЕТО ПЛАТА (6-11-15)	22.567,00

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 8/2024

27.2. Пресметка на МИНИМАЛНА ПЛАТА ВО БРУТО износ

1. БРУТО ПЛАТА	33.352,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	6.270,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	2.501,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	400,00
5. Придонес за дополнително (1 x 0,5%)	167,00
6. Вкупно придонеси (2 +3 + 4 +5)	9.338,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 - 6)	24.014,00
8. Даночно намалување за 2024 година	9.540,00
9. Основица за данок на доход (7-18)	14.474,00
10. Данок на доход (14 x 10%)	1.447,00
11. НЕТО ПЛАТА (1-6-10)	22.567,00

**27.3. Пресметка на личен доход од работна која претставува
НАЈНИСКА основица за пресметка на ДАНОЦИ и
ПРИДОНЕСИ**

1. БРУТО ПЛАТА	28.805,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	5.415,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	2.160,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	346,00
5. Придонес за дополнително здравствено осигурување (1 x 0,5%)	144,00
6. Вкупно придонеси (2 + 3 + 4 + 5)	8.065,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	20.740,00
8. Даночно намалување за 2024 година	9.540,00
9. Основица за данок на доход (7 – 8)	11.200,00
10. Данок на доход (10 x 10%)	1.120,00
11. НЕТО ПЛАТА (1 – 6 – 10)	19.620,00

КНИЖЕЊЕ:

420 – Плата и надоместоци од плата	28.805,00	
240 – Обврска за плати и надоместоци		28.805,00
- (вкalkулирана бруто плата),		
240 – Обврска за плати и надоместоци	28.805,00	
2430 – Обврска за нето плата		19.620,00
2340 – Данок од плата		1.120,00
2347 – Придонеси од плата		8.065,00
- (за пресметана плата, даноци и придонеси),		

“ЕУРО КОНСАЛТ ПЛУС”

Деловни Информации бр. 8/2024

2430 – Обврски за нето плата	19.620,00	
2340 – Данок од плата	1.120,00	
2347 – Придонеси од плата	8.065,00	
1000 – Трансакциска сметка		28.805,00
- (исплатена бруто плата).		

**27.4. Пресметка на Платиња која претставува НАЈВИСОКА
основица за пресметка на
ДАНОЦИ и ПРИДОНЕСИ**

1. БРУТО ПЛАТА (16 x 49.397,00)	921.744,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	173.288,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	69.131,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	11.061,00
5. Придонес за дополнително здравствено осигурување (1 x 0,5%)	4.609,00
6. Вкупно придонеси (2 + 3 + 4 + 5)	258.089,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	663.655,00
8. Даночно намалување за 2024 година	9.540,00
9. Основица за данок на доход (7 – 8)	654.115,00
10. Данок на доход (9 x 10%)	65.411,00
11. Нето плата (1 - 6 - 10)	598.244,00

**27.5. Пресметка на Личен доход од работиња на основица
ПОВИСОКА од НАЈВИСОКА основица за пресметка
НА ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ**

1. Бруто плата	800.000,00
2. Вкупно придонеси за највисок износ	258.089,00
3. Намалување на платата за придонеси (1 – 2)	541.911,00
4. Даночно намалување за 2024 година	9.540,00
5. Основица за данок (3 – 4)	532.371,00
6. Данок на личен доход (5 x 10%)	53.237,00
7. Нето плата (3 - 6)	488.674,00

КОЕФИЦИЕНТ НА МДБ

Коефициент на МДБ за месец ЈУЛИ 2024 изнесува (2,8%)

Врз основа на член 44 од Законот за Данок на добивка ("Службен весник на РСМ" 112/2014...151/21, 199/23), Државниот завод за статистика, го утврдува и објавува:

ПРОЦЕНТОТ НА ПОРАСТ НА ЦЕНИТЕ НА МАЛО ВО РСМ ЗА МЕСЕЦ ЈУЛИ 2024 ГОДИНА

Р.бр.	ОПИС	ПОРАСТ
1.	Кумулативен порат на цените на мало во РСМ, за периодот ЈУЛИ 2024 година , во однос на просечните цени на мало, во 2023 година, изнесува:	2,8%
2.	Коефициентот за пораст на даночната основица за плаќање на данок на добивка за месец ЈУЛИ 2024 година, изнесува:	2,8%

Бидејќи коефициентот на **МДБ за месец ЈУЛИ 2024 година**, е **ПОЗИТИВЕН**, месечната аконтација на данокот на добивка, ќе се пресмета како **1/12 од Годишниот данок утврден во Даночниот биланс за оданочување на добивката за 2023 година, од (АОП/56 - Пресметан данок по намалување), помножен со 2,8%.**

**КОЕФИЦИЕНТИ НА ПОРАСТ НА ЦЕНИТЕ ЗА
МЕСЕЦ ЈУНИ 2024 ГОДИНА**

Месечен коефициент за ЈУНИ/2024 (0,012).

Кумулативен коефициент од I до VI 2024 (0,034).

**1. ЦЕНИТЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА
ИНДУСТРИСКИ ПРОИЗВОДИ**

Р.бр	ОПИС	Коефициент
1.	Месечен коефициент на пораст на цените на производителите на индустриски производи во ЈУНИ/2024 година, во однос на МАЈ/2024 година.	0,012
2.	Коефициент на пораст на цените на производителите на индустриски производи од почетокот на годината до крајот на ЈУНИ/2024 година.	0,034
3.	Коефициент на пораст на цените на производителите на индустриски производи во ЈУНИ/2024 година во однос на ЈУНИ/2023 година..	0,026

2. ЦЕНИ НА МАЛО

Р.бр	ОПИС	Коефициент
1.	Месечен коефициент на пораст на цените на мало во ЈУНИ/2024 година, во однос на МАЈ/2024 година.	(-0,009)
2.	Коефициент на пораст на цените на мало од почетокот на годината до крајот на ЈУНИ/2024 година.	0,015
3.	Коефициент на пораст на цените на мало во ЈУНИ/2024 година во однос на ЈУНИ/2023 година.	0,041

Деловни Информации бр. 8/2024

3. ТРОШОЦИ НА ЖИВОТ – ИНФЛАЦИЈА

Р.бр.	ОПИС	Коефициент
1.	Месечен коефициент на пораст на цените на мало во ЈУНИ/2024 година, во однос на МАЈ/2024 година.	<i>0,003</i>
2.	Коефициент на пораст на трошоците на живот во Република Македонија во период <i>од почетокот на годината до крајот на ЈУНИ/2024 година во однос на просекот на трошоците на живот во 2023 година.</i>	<i>0,023</i>

Деловни Информации бр. 8/2024

**ПРЕГЛЕД НА ВИСИНА НА СТАПКА
НА КАЗНЕНА И ДОГОВОРНА КАМАТА
ОД 01.02.2010 ДО 31.12.2024 година**

Период	Референтна каматна стапка	Казнена камата правно и правно	Казнена камата правно и физичко	Објава на НБРМ	Стапка на ЕУРИБОР	Правно и правно	Правно и физичко
1	2	3=(2+10%)	4=(2+8%)	5	6	7=(6+10%)	8=(6+8%)
01.02-30.06.2010	8,5%	18,5%	16,5%	8562 30.12.2009	0,453%	10,453%	8,453%
01.07-31.12.2010	5%	15%	13%	4474 30.06.2010	0,485%	10,485%	8,485%
01.01-30.06.2011	4%	14%	12%	2521 29.12.2010	0,782%	10,782%	8,782%
01.07-31.12.2011	4%	14%	12%	5978 30.06.2011	1,325%	11,325%	9,325%
01.01-30.06.2012	4%	13,75%	12%	9901 28.12.2011	1,024%	11,024%	9,024%
01.07-31.12.2012	3,75%	13,75%	11,75%	5631 29.06.2012	0,373%	10,373%	8,373%
01.01-30.06.2013	3,75%	13,75%	11,75%	10257 31.12.2012	0,109%	10,109%	8,109%
01.07-31.12.2013	3,50%	13,50%	11,50%	23009 28.06.2013	0,123%	10,123%	8,123%
01.01-30.06.2014	3,25%	13,25%	11,25%	40842 31.12.2013	0,216%	10,216%	8,216%
01.07-31.12.2014	3,25%	13,25%	11,25%	21389 25.06.2014	0,099%	10,099%	8,099%
01.01-30.06.2015	3,25%	13,25%	11,25%	40009 29.12.2014	0,018%	10,018%	8,018%
01.07-31.12.2015	3,25%	13,25%	11,25%	22941 29.06.2015	-0,064%	9,936%	7,936%
01.01-30.06.2016	3,25%	13,25%	11,25%	41260 29.12.2015	-0,205%	9,795%	7,795%
01.07-31.12.2016	4%	14%	12%	21125 27.06.2016	-0,364%	9,636%	7,636%
01.01-30.06.2017	3,75%	13,75%	11,75%	38458 30.12.2016	-0,368%	9,632%	7,632%

Деловни Информации бр. 8/2024

01.07-31.12.2017	3,25%	13,25%	11,25%	21905 29.06.2017	-0,373%	9,627%	7,627%
01.01-30.06.2018	3,25%	13,25%	11,25%	39714 26.12.2017	-0,368%	9,632%	7,632%
01.07-31.12.2018	3,00%	13,00%	11,00%	22066 27.06.2018	-0,370%	9,630%	7,630%
01.01-30.06.2019	2,50%	12,50%	10,50%	40459 26.12.2018	-0,363%	9,637%	7,637%
01.07-31.12.2019	2,25%	12,25%	10,25%	21235 26.06.2019	-0,388%	9,612%	7,612%
01.01-30.06.2020	2,25%	12,25%	10,25%	21235 26.06.2019	-0,438%	9,562%	7,562%
03.04-30.04.2020 (вонредна состојба)	1,75%	6,75%	5,75%	11011 03.04.2020	-0,423%	4,577%	3,577%
01.05-31.05.2020 (вонредна состојба)	1,75%	6,75%	5,75%	12262 29.04.2020	-0,460%	4,540%	3,540%
01.06-30.06.2020 (вонредна состојба)	1,50%	6,50%	5,50%	14004 29.05.020	-0,482%	4,518%	3,518%
01.07-31.12.2020	1,50%	11,50%	9,5%	15997 30.06.2020	-0,510%	9,490%	7,490%
01.01-30.06.2021	1,50%	11,50%	9,5%	31368 24.12.2020	-0,554%	9,446%	7,446%
01.07-31.12.2021	1,25%	11,25%	9,25%	19476 29.06.2021	-0,555%	9,445%	7,445%
01.01-30.06.2022	1,25%	11,25%	9,25%	37790/1 28.12.2021	-0,583%	9,417%	7,417%
01.07-31.12.2022	2%	12%	10%	21955/1 17.06.2022	-0,508%	9,492%	7,492%
01.01-30.06.2023	4,75%	14,75%	12,75%	42045/1 22.12.2022	1,884%	11,884%	9,884%
01.07-31.12.2023	6%	16%	14%	22731/1 26.06.2023	3,399%	13,399%	11,399%
01.01-30.06.2024	6,30%	16,30%	14,30%	42628/1 28.12.2023	3,845%	13,845%	11,845%
01.07-31.12.2024	6,30%	16,30%	14,30%	22635/1 17.06.2024	3,845%	13,845%	11,845%

Деловни Информации бр. 8/2024
НАЈВИСОКИ МАЛОПРОДАЖНИ ЦЕНИ НА
НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ
(за период АВГУСТ/2024 година)

ДАТА НА ВАЖНОСТ	ЦЕНИ НА ГОРИВО					
	Еуро супер БС - 95	Еуро супер БС - 98	Еуро дизел БС (Д-Е V)	Масло за горење (ЕЛ – 1)	Мазут М-1/НС	Службен весник
03.01.2024	77,00	79,50	73,50	73,00	41,236	1/2024
10.01.2024	77,00	79,00	72,50	72,00	41,517	5/2024
16.01.2024	76,50	78,50	73,50	73,50	41,941	9/2024
23.01.2024	78,00	80,00	75,00	74,50	41,732	13/2024
30.01.2024	79,50	81,50	76,50	76,00	41,439	21/2024
03.02.2024	79,50	81,50	78,50	76,00	41,439	25/2024
06.02.2024	80,50	82,50	78,00	77,00	41,352	26/2024
13.02.2024	81,00	83,50	79,50	76,50	40,732	32/2024
16.02.2024	83,00	83,50	79,50	76,50	40,732	39/2024
17.02.2024	83,00	76,50	79,50	76,50,	40,732	40/2024
20.02.2024	83,00	86,50	80,50	77,50	41,881	41/2024
23.02.2024	83,00	85,50	80,50	77,50	42,901	44/2024
24.02.2024	83,00	85,50	78,50	77,50	42,901	45/2024
27.02.2024	82,50	84,50	78,00	76,00	43,343	46/2024
05.03.2024	83,00	85,00	77,00	75,50	43,752	53/2024
12.03.2024	82,50	84,50	76,50	75,00	44,019	58/2024
19.03.2024	83,00	85,50	76,00	75,00	43,797	63/2024
23.03.2024	85,00	85,50	76,00	75,00	43,797	68/2024
26.03.2024	85,00	87,00	77,00	78,00	44,776	69/2024
02.04.2024	85,00	87,50	76,00	75,00	45,459	73/2024
09.04.2024	86,50	88,00	78,00	77,00	45,173	79/2024
16.04.2024	86,50	88,00	77,50	77,50	44,302	85/2024
23.04.2024	87,50	90,00	76,00	76,00	44,554	92/2024
30.04.2024	87,50	89,50	75,50	75,50	46,661	96/2024
08.05.2024	86,00	88,00	74,50	74,00	45,832	99/2024

Деловни Информации бр. 8/2024

10.05.2024	86,00	88,00	74,50	74,00	44,609	100/2024
14.05.2024	84,50	88,50	74,00	73,50	44,007	102/2024
17.05.2024	84,50	86,50	74,00	73,50	42,935	104/2024
21.05.2024	83,00	85,50	73,00	72,50	42,629	106/2024
28.05.2024	82,50	84,50	73,50	73,00	42,453	109/2024
04.06.2024	82,00	84,00	73,00	72,00	43,209	117/2024
07.06.2024	80,00	84,00	73,00	72,00	43,209	119/2024
08.06.2024	80,00	82,00	73,00	72,00	43,209	120/2024
11.06.2024	80,00	82,00	71,50	70,50	42,475	121/2024
14.06.2024	80,00	82,00	71,50	70,50	43,639	126/2024
15.06.2024	80,00	82,00	73,50	72,50	43,639	127/2024
18.06.2024	81,00	83,00	74,00	73,00	44,458	128/2024
21.06.2024	81,00	83,00	74,00	73,00	45,680	130/2024
25.06.2024	82,50	85,00	76,50	75,00	46,720	133/2024
29.06.2024	82,50	85,00	78,50	75,00	47,928	135/2024
02.07.2024	83,00	85,00	76,50	75,00	48,008	136/2024
09.07.2024	84,00	88,00	77,50	75,50	48,634	141/2024
12.07.2024	84,00	86,00	77,00	75,50	47,625	144/2024
16.07.2024	83,00	85,00	75,50	73,50	46,909	147/2024
23.07.2024	81,50	83,50	74,00	72,50	45,757	152/2024
27.07.2024	81,50	83,50	74,00	72,50	44,656	156/2024
30.07.2024	81,00	83,00	73,00	71,50	44,381	157/2024
06.08.2024	80,50	83,00	72,50	71,00	44,060	161/2024
13.08.2024	79,50	81,50	71,00	70,50	44,748	166/2024
16.08.2024	79,50	81,50	71,00	70,50	45,870	170/2024
20.08.2024	79,50	81,50	71,50	71,00	46,295	172/2024

Деловни Информации бр. 8/2024

**РОКОВИ ПРИ ЗАДОЛЖИТЕЛНО
ПОДНЕСУВАЊЕ НА ОБРАСЦИ ЗА
АВГУСТ/2024 ГОДИНА**

Даночниот роковник е потсетник за навремено поднесување на даночните пријави во законски предвидените рокови. Во календарот даден е преглед на даночните обврски и роковите во кои треба да ја поднесете даночната пријава по одделни видови даноци.

Доколку рокот до кога треба да се поднесе соодветната даночна пријава е **Сабота, Недела или Државен празник**, тогаш тој се поместува за првиот следен работен ден.

Но, сепак се препорачува даночните обврски да ги исполнат пред навршувањето на крајните рокови, прикажани во Табелата.

ОБВРСКА	РОК НА ДОСТАВУВАЊЕ
ОБРАЗЕЦ: “МПИН “– Месечна пресметка за интегрирана наплата на плата за ЈУЛИ/2024 Доставување: Електронски до УЈП.	До 10 АВГУСТ
Поднесување на пресметки од физички лица кои остваруваат доход за кој Данокот на личен доход не се плаќа по Одбивка (закупнини, капитални добивки, друг доход) за доход остварени во ЈУЛИ/2024	До 10 АВГУСТ
ПЛАКАЊЕ НА: Аконтација на ДАНОК НА ДОБИВКА и Аконтација на данок на личен доход ОБВРЗНИЦИ: Сите правни субјекти освен обврзник со посебен даночен статус (заштитно друштво за вработување на инвалиди, стопанска единица на КПУ, или корисник на технолошко индустриска зона, како и трговските друштва кои се обврзници на паушал на вкупен приход). НАПОМЕНА: Образецот „МДБ“ немаат обврска да го доставуваат до УЈП.	До 15 АВГУСТ
ОБРАЗЕЦ: ВХВ-1/Извештај за состојба и промени на вложувања во сопствени хартии од вредност и удели во инвестициски фондови и ВХВ-2/Извештај за состојба и промени на вложувања во должнички извештај за состојба и	До 20 АВГУСТ

Деловни Информации бр. 8/2024

<p>промени на вложувања во должнички хартии од вредност за ЈУЛИ/2024 година. ОБВРЗНИЦИ: Резиденти кои можат да вложуваат во хартии од вредност на странски финансиски пазари. ДОСТАВУВАЊЕ: до НБРМ.</p>	
<p>ОБРАЗЕЦ: МИ – Месечен извештај за трансакции за во странство. ОБВРЗНИЦИ: Резиденти кои имаат сметки во странство, евидентни сметки или имаат одобрение за девизен максимум, односно во работењето вршат наплата и плаќање во ефективни странски пари, за ЈУЛИ/2024 година. ДОСТАВУВАЊЕ: до НБРМ</p>	<p>До 20 АВГУСТ</p>
<p>ОБРАЗЕЦ: “ДДВ/04 “Даночна пријава на ДДВ ОБВРЗНИЦИ: МЕСЕЧНИ даночни обврзници. ДОСТАВУВАЊЕ: http://etax.ujp.gov.mk</p>	<p>До 25 АВГУСТ</p>

ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ

дипл.економист: Ромео Костадинов

ПЛАЌАЊЕ ОБВРСКА НА РАТИ

ПРАШАЊЕ:

Дали може врз основа на договорени услови за плаќање на рати, изразени во фактура, со кои се согласни и инопродавачот и домашниот купувач, без потпишан договор за купопродажба во кој се наведени услови за плаќање на рати, да се извршува одложеното плаќање без несакани последици?

ОДГОВОР:

Со одредбите од Законот за финансиска дисциплина ("Службен весник на РМ" 187/13...124/19), се определени условите и роковите на исплатување на обврските, кои произлегуваат од деловни односи.

Согласно одредбите од член 4 став 1 точка 1 парична обврска, која произлегува од деловна трансакција се исполнува во роковите наведени со Законот за финансиска дисциплина.

Деловна трансакција е секој договор, како и секоја трансакција помеѓу економските оператори од приватниот и приватно - јавниот сектор, која се однесува на испорака на стоки, давање на услуги и вршење на работи за одреден паричен надоместок.

Со одредбите од член 5 став 1 од Законот, се забранува договарање рок на исполнување на обврска, помеѓу економски оператори од приватен сектор, подолг од 60 дена. Меѓутоа со одредбите од став 3 од член 5 се дозволува определување на рок на плаќање подолг од 60, но не подолг од 120 дена, доколку постои изречна писмена согласност од двете страни и под услов да не е значително нефер кон доверителот.

Деловни Информации бр. 8/2024

Плаќањето на рати, како дополнителна можност е уредено со одредбите од член 6-а од Законот, со кој се определува можност за плаќање на рати согласно меѓусебна воља на странките или спрема услови на продавачот.

При плаќањето на рати, согласно член 6-а, се определува максималната горна временска разлика, помеѓу две последователни рати, да не надминува 60, односно 120 дена.

Согласно наведената фактура од ино - добавувачот, може да се врши плаќање на рати, без посебно потпишан договор за купопродажба, во кој би биле предвидени ратите како услов за плаќање.

Доволно е во фактурата да бидат наведени бројот на ратите и периодот на плаќање, односно временскиот период помеѓу две последователни рати, да не е изнесува повеќе од 60 дена.

Бидејќи станува збор за ино-добавувач, доволно е во фактурата да бидат изразито назначени бројот на ратите и крајниот рок на плаќање, со што би биле задоволени законските одредби од Законот за финансиска дисциплина.

ДДД ПРИ ПРОДАЖБА НА СТАН

ПРАШАЊЕ:

Физичко лице купува стан во 2024 година, кој се продава по истекот на петтиот месец од неговата набавка. Продажната вредност е повисока од набавната. На кои јавни давачки подлежи повторната продажба на станот?

ОДГОВОР:

Продажбата на недвижен имот, подлежи на оданочување со два вида на даноци и тоа данок на промет во вид на ДДВ или данок на промет на недвижности и на данок на личен доход, доколку при продажбата се оствари капитална добивка.

Втората продажба на стан е ослободена од ДДВ, согласно одредбите од член 23 став 1 точка 1 од Законот за ДДВ ("Службен весник на РМ" 44/99...198/18 и "Службен весник на РСМ" 98/19...199/23). ДДВ е условен од причина што се однесува само на регистрирани ДДВ обврзници - физички лица, но вториот и понатамошен промет е ослободен од ДДВ.

Деловни Информации бр. 8/2024

Врз основа на Законот за **данок на промет на недвижности** (“Службен весник на РМ” 61/04...23/16 и “Службен весник на РСМ” 96/19...151/21), согласно одредбите од член 19 од Законот, се пресметува и плаќа данок на промет на остварениот промет од недвижности.

Преносот со и без надоместок на право на сопственост, како и друг начин на стекнување на недвижности, со и без надоместок, меѓу правни и физички лица, се подразбира под промет на недвижности.

Обврзник кај данокот на промет на недвижности за разлика од другите даночни закони за оданочување на прометот, може да биде и купувачот, доколку во договорот за купопродажба изричито е наведено, дека тој (купуваачот) ќе ја сноси обврската за данокот на промет (член 20 став 2).

Даночната основа е пазарната вредност, која ја определува органот на локална самоуправа - општината, на чија територија се наоѓа недвижниот имот и даночните стапки се движат во границите од 2 до 4% во зависност од одлуката на Советот на Општината. Обврска настанува на денот на склучување на договорот за преносот на сопственост.

При втора продажба на стан, на разликата од повисоката продажна над набавна вредност, се пресметува и плаќа **данок на личен доход**. Капиталната добивка која е остварена при купопродажбата е основицата на која продавачот, физичкото лице има обврска да пресмета ДЛД (со поднесување на пријава во “e-pdd”). Пријавата се поднесува од 01 до 10-ти во наредниот месец, од месецот во кој наплатил, а се плаќа ДЛД на остварената капитална добивка од 10-ти до 15-ти, согласно Законот за ДЛД (“Службен весник на РМ” 241/18 и “Службен весник на РСМ” 290/20...274/22).

Продажната вредност претставува договорената цена и доколку УЈП оцени дека договорената цена е пониска од пазарната, како продажна цена се смета утврдената пазарна вредност од страна на општината.

Согласно одредбите од член 61 став 3 од Законот за ДЛД, данок на доход не се плаќа за капитална добивка остварена од продажба на недвижен имот, доколку:

- обврзникот, кој живее најмалку една година во недвижниот имот пред продажбата, го продава по истекот на три години од денот на стекнувањето;

Деловни Информации бр. 8/2024

- обврзникот го продава недвижниот имот по истекот на пет години од денот на стекнувањето;
- обврзникот го продава недвижниот имот стекнат по основ на наследување од прв наследен ред;
- обврзникот недвижниот имот во кој живее најмалку една година пред продажбата, кој го стекнал по основа на подарок од прв наследен ред, го продава по истекот на три години од денот на стекнувањето од страна на правниот претходник (дарувачот);
- обврзникот недвижниот имот кој го стекнал по основа на подарок од прв наследен ред, го продава по истекот на пет години од денот на стекнувањето од страна на правниот претходник (дарувачот);
- обврзникот го продава недвижниот имот стекнат по пат на денационализација и
- доходот е остварен од продажба извршена помеѓу брачните другари, како и од страна на брачните другари, извршена на трето лице во случај кога продадениот недвижен имот е во непосредна поврзаност со развод на бракот.

Согласно наведеното физичкото лице на остварената капитална добивка е должен да пресмета и плати 10% ДЛД, на основа остварена капитална добивка од продажбите на станот, доколку во договорот за купопродажба данокот на промет на недвижности е обврска на купувачот.

дипл.економист: Јулија Минковска

ДАНОЧЕН ТРЕТМАН ВО 2024 ГОДИНА НА УПЛАТЕНИ ПРЕМИИ ЗА ЖИВОТНО ОСИГУРУВАЊЕ, ДОБРОВОЛНО (ПРИВАТНО) ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ И УПЛАТЕН ПРИДОНЕС ВО ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД (ТРЕТ СТОЛБ)

ПРАШАЊЕ:

Каков е даночниот третман за 2024 година на уплатени премии за животно осигурување, доброволно (приватно) здравствено осигурување и уплатен придонес во доброволен пензиски фонд (трет столб).

ОДГОВОР:

1. УПЛАТЕНИ ПРЕМИИ ЗА ЖИВОТНО ОСИГУРУВАЊЕ

Од 1 јануари 2023 година, уплатената премија за животно осигурување (*независно дали станува збор за вработени или невработени лица*), во било кој износ, се оданочува со данок на личен доход.

Од аспект на Данок на личен доход при составувањето на Даночен биланс на **Образец “ДЛД-ДБ”** од страна на **Трговци Поединци и Самостојни Вршители на Дејност по годишна сметка, целиот** износ на уплатена премија за животно осигурување за вработени лица и за обврзникот кој остварува доход од самостојна дејност **Е НЕПРИЗНАТ РАСХОД** и се враќа во **“Образец ДБ”**.

Од аспект на Данок на добивка, целиот износ на платени премии за осигурување на живот на вработените, се непризнаени расходи за цели на данок на добивка, и се враќа во **Образецот “ДБ”**.

Табеларен преглед за уплатени премии за животно осигурување од даночен аспект

Година	Данок на личен доход	Даночно признат расход кај ТП и СВД	Даночно признат расход кај трговски друштва
2024	Се плаќа ДЛД во било која висина да е уплатена премијата за животно осигурување	Се враќа во Образецот “ДЛД-ДБ” целиот износ на уплатена премија за животно осигурување	Се враќа во Образецот “ДБ” целиот износ на уплатена премија за животно осигурување.

Деловни Информации бр. 8/2024

**2. УПЛАТЕНА ПРЕМИЈА ЗА ДОБРОВОЛНО
ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ ЗА 2024 година**

Од 1 јануари 2023 година на уплатената премија за доброволно здравствено осигурување, **во било кој износ, се плаќа данок на личен доход.**

Од аспект на данок на личен доход, согласно член 27 став 1 точка 16 од ЗДЛД, признати расходи кај ТП и СВД се трошоците за уплатена премија за доброволно здравствено осигурување за една календарска година, за вработени лица и за обврзник кој остварува доход од самостојна дејност, **до една просечна месечна бруто-плата во РС Македонија, објавена во јануари во тековната година, која според податоците од Државниот завод за статистика, изнесува:**

57.609,00 денари

Од аспект на данок на добивка како непризнаени расходи за даночни цели, се сметаат трошоците по основ на уплатени премии за доброволно здравствено осигурување, **НАД износот од една просечна месечна бруто плата, исплатена во претходната година во РСМ, на годишно ниво по вработен.**

Согласно соопштението на ДЗС број 4.1.23.17 од 22.02.2024 година, **просечна месечна бруто плата, исплатена во претходната година во РСМ, изнесува:**

54.916,00 денари по вработен.

Табеларен преглед за уплатени премии за доброволно здравствено осигурување од даночен аспект

Година	Данок на личен доход	Даночно признат расход кај трговци поединци	Даночно признат расход кај трговски друштва
2024	Се плаќа ДЛД во било која висина да е уплатена премијата за доброволно здравствено осигурување	Се враќа во Образецот “ДЛД-ДБ” ако е уплатена премијата за доброволно здравствено осигурување НАД 57.609,00 денари	Се враќа во Образец “ДБ” ако е уплатена премијата за доброволно здравствено осигурување НАД 54.916,00 денари

Деловни Информации бр. 8/2024

**3. УПЛАТЕН ПРИДОНЕС ВО ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ
ФОНД (ТРЕТ ПЕНЗИСКИ СТОЛБ) ЗА 2024 ГОДИНА**

Од 1 јануари 2023 година и на уплатениот придонес во доброволен пензиски фонд (трет столб), во цел износ **се плаќа данок на личен доход**.

Од аспект на данок на личен доход, согласно член 27 став 1 точка 15 од ЗДЛД признати расходи кај ТП и СВД се трошоците за уплатен придонес во доброволен пензиски фонд за една календарска година, за вработени лица и за обврзник кој остварува доход од самостојна дејност, **до две просечни месечна бруто-плати во РМ**, објавена во јануари во тековната година, која според податоците од Државниот завод за статистика, изнесува:

115.218,00 денари (57.609 x 2).

Од аспект на данок на добивка, согласно одредбите на член 9 став 1 точка 5 од Законот за данокот на добивка (“Службен весник на РМ” 112/2014...151/21, 199/23), како непризнаени расходи за даночни цели се сметаат трошоците по основ на уплатени придонеси во доброволен пензиски фонд **НАД износот од две просечни месечни бруто плати, исплатени во претходната година во РСМ, на годишно ниво по вработен**.

Поаѓајќи од фактот дека просечната бруто плата за 2023 година, согласно соопштението на ДЗС број 4.1.24.17 од 22.02.2024 година, **изнесува 54.916,00 МКД**, предмет на оданочување со данок на добивка во 2024 година е износот кој го надминува износот **од 109.832,00 МКД по вработен, односно:**

(54.916 x 2 =109.832)

Табеларен преглед за уплатен придонес во доброволен пензиски фонд (трет пензиски столб) за 2024 година

Година	Данок на личен доход	Даночно признат расход кај трговци поединци	Даночно признат расход кај трговски друштва
2024	Се плаќа ДЛД во било која висина да е уплатен придонесот за доброволен пензиски фонд	Се враќа во Образецот “ДЛД-ДБ” ако е уплатен придонесот на доброволен пензиски фонд НАД 115.218,00 денари	Се враќа во Образец “ДБ” ако е уплатен придонесот на доброволен пензиски фонд НАД 109.832,00 денари.